

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

DAİM XALQLA BİRLİKDƏ...

Azərbaycan cəmiyyətinin böyük rəğbət və etimad göstərdiyi lider

Böyük şəxsiyyətlərin, müdrik rəhbərlərin dövlətlərin taleyindəki rolu barədə tarixdən çox misallar gətirmək olar. İstənilən dövlətin tarixinə nəzər salsaq, onun həm yaranmasında, həm formalaşmasında, həm də inkişafında lider amilinin nə qədər böyük rol oynadığını görərik. Çox tarixi ənginliklərə getmədən, Türkiyədə Atatürkün, Böyük Britaniyada Uinston Çörçilin, Fransada Şarl de Qollun fəaliyyəti göstərir ki, dövlətin dövlət olması, dünya səhnəsinə çıxması, müasir sivilizasiyanın parametrlərinə cavab vermə bilməsi dövlət idarəçiliyini yüksək bacarıq və təşkilatçılıq qabiliyyəti ilə tənzimləyən fenomen şəxsiyyətlərdən asılıdır. XX əsr Azərbaycan tarixi isə Heydər Əliyevin təmsilində hələ ötən əsrin 70-80-ci illərindən lider amilinin dövlətin və xalqın tarixində, onun gələcəyinin formalaşmasında, inkişafında, beynəlxalq aləmdə özünü təsdiq etməsində ən vacib amil olduğunu təsdiq edir. Heydər Əliyev kimi dahilər öz mübarizələri ilə dövlətin qurur doğuran tarixinin möhkəm təməlini yaratmaqla bərabər, həm də inkişaf salnaməsinin müəllifinə çevrilirlər.

Dahi şəxsiyyət yalnız Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyasının möhkəm təməlini qoymaqla kifayətlənməyib, bu strateji kursu davam etdirməyə qadir istedadlı, pragmatik və rəşadətli fəxrli xalqı, dövləti sevən, yüksək idarəçilik keyfiyyətlərinə malik siyasi davamçı və lider yetişdirib. Ölkəmizin strateji inkişaf kursunu yeni dövrün tələblərinə uyğun şəkilləndirib, yüksək dinamizmli həyata keçirən Prezident İlham Əliyev fəaliyyəti və verdiyi vədləri əməli işi ilə doğrultmaqla ulu öndər Heydər Əliyevin ən layiqli siyasi davamçısı olduğunu sübuta yetirib, milli ideyalara sadiqliyin mükəmməl nümunəsini yaradıb.

2003-cü ildə dövlət başçısı kimi səlahiyyətlərinin icrasına başlayarkən "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti ola-çağam" deyən cənab İlham Əliyev ötən 18 ildə cəmiyyətdə mütləq çoxluğun böyük rəğbət və etimad göstərdiyi liderə çevrilmişdir. Ötən 18 ilin reallıqları Heydər Əliyev siyasi kursunun diktə etdiyi sülh, sabitlik və tərəqqi yolunun alternativsizliyini sübuta yetirmiş, inam və etimad üzərində qərarlaşan, gələcəyə hesablanan güclü dövlət konsepsiyası ilə uşuqla gerçəkləşdirilmişdir. Geridə qoyduğumuz hər bir ilin yekunları təsdiq edir ki, Prezident İlham Əliyev ulu öndərin ən layiqli davamçısı olaraq onun başladığı, təməlini qoyduğu taleyüklü işləri ardıcıl surətdə və qətiyyətlə irəliləyən, ölkəmizin şəfəli tarixini yazır. Məhz Heydər Əliyevin dühasından və güdrətliliyindən ilham alan milli inkişaf strategiyası Azərbaycanın müstəqillik və inkişaf yolunda inamla addımlamasını təmin edir.

Bir məsələni də xüsusi vurğulamaq istədim ki, Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik ənənələrinin ən layiqli davamçısı olduğunu əməli addımları ilə sübuta yetirən cənab İlham Əliyev qısa bir zaman ərzində geopolitik məkanda siyasi-iqtisadi proseslərin istiqamətini müəyyənləşdirən, ona təsir göstərən liderə çevrilib. Fəaliyyət göstərdiyi bütün sahələrdə qazanılmış nailiyyətlər onun siyasi prioritetinə yeni ştrixlər əlavə edib. Təsədüfi deyil ki, bu gün İlham Əliyevin adı dünyanın aparıcı dövlətlərinin rəhbərləri ilə bir sırada çəkilir. Dünyanın siyasi xəritəsində və beynəlxalq münasibətlər sistemində yeri olan aparıcı dövlətlərin rəhbərləri Azərbaycana və onun prezidentinə dərin rəğbət və böyük ehtiramla yanaşırlar.

TARİXİMİZƏ QIZIL HƏRFLƏRLƏ YAZILAN UĞURLARIN MÜƏLLİFİ

Yüksək beynəlxalq imic, kosmik klubun üzvü, regionun lideri, beynəlxalq miqyasda dünyada söz sahibi və dayanıqlı

inkişaf... Bütün bunlar müasir müstəqil Azərbaycan dövlətini xarakterizə edən nailiyyətlərin yalnız bir qismidir. Ötən ilin Vətən müharibəsində isə titulların sırasına biri də əlavə olundu: qalib dövlət. Xalqımızın ulu öndəri Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi və ötən 18 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə getdiyimiz yol, qazandığımız hər bir nailiyyət təsdiq edir ki, bu siyasətin alternativiyoxdur. 18 il bir dövlətin tarixi baxımından uzun zaman kəsiyi sayıla bilməz. Lakin bu dövrdə Azərbaycanın yüksəlişi, əldə olunan möhtəşəm iqtisadi nailiyyətlər, ölkənin beynəlxalq imicinin artması, regionun lider dövlətinə və dünyanın enerji təhlükəsizliyinin əsas təminatçılarından birinə çevrilməsi hər birimizi dərinlən qürurlandırır. Bunların hamısı ilk növbədə onu təsdiq edir ki, müasir Azərbaycanın qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan ölkəmizin inkişafına və modernləşdirilməsinə hədəflənmiş siyasət Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə layiqincə davam etdirilir.

Cəmi iki ay əvvəl müstəqilliyinin bərpasının üçüncü onilliyini geridə qoyan respublikamızın qısa zaman kəsiyində böyük tərəqqi yolu keçməsi ən böyük uğurlarımızdan biridir. Bir vaxtlar burulğanlardan keçən, hətta müstəqilliyini itirmək təhlükəsi qarşısında qalan Azərbaycan indi siyasi və makroiqtisadi baxımdan sabit, davamlı və dayanıqlı iqtisadi inkişafa malik ölkə, etibarlı tərəfdaş, global enerji və nəqliyyat layihələrinin iştirakçısı, beynəlxalq tədbirlər məkanı kimi tanınır. Cənubi Qafqaz regionunun ən sürətlə inkişaf etməkdə olan, bölgənin əsas iqtisadi potensialına sahib güdrətlü dövləti məhz Azərbaycanıdır. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev də qısa müddətdə bütün sahələrin inkişafı istiqamətində çoxşaxəli islahatlar həyata keçirməklə Azərbaycanın ən yeni tarixinə qızıl həflərlə yazılan uğurların müəllifinə çevrilib.

Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu illər ərzində qazanılan uğurların bir qisminə nəzər salağı: 18 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı təxminən 3 dəfə, sənaye istehsalı 2,7 dəfə, kənd təsərrüfatı 2 dəfə artıb, valyuta ehtiyatlarımız 50 milyard dolları ötürüb. Bu illər ərzində hazırda Azərbaycanın iqtisadi inkişafına əvəzsiz töhfələr verən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri istifadəyə verilib, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu inşa olunub, «Cənub Qaz Dəhlizi» çəkilib, Xəzərdə ən böyük liman olan Ələt Beynəlxalq Dəniz Limanı salınıb. Bu dövrdə respublikamızda altı beynəlxalq olmaqla, yeddi aeroport tikilib, Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri çəkilib, orbitə 3 peyk çıxarılıb, yeni elektrik stansiyalarının inşası nəticəsində 3 min meqavattın artıq yeni generasiya gücü yaradılıb, ölkə üzrə qazlaşdırmanın səviyyəsi 51 faizdən 96,3 faizə çatıb, 17 min kilometrə yaxın avtomobil yolu tikilib və ya yenidən qurulub.

Azərbaycan üçün xarakterik olan beynəlxalq uğurlardan biri global kateqoriyalımların daha dərinləşdiyi həssas dövrlərdə belə öz yolu ilə inamla addımlamasıdır. Bunun da əsas səbəblərindən biri dövlət proqramlarının icrası nəticəsində yaradılmış iqtisadi potensialdır. Beynəlxalq iqtisadi geriləmənin yaşandığı və sınaq dövrü olan illərdə də Azərbaycan böhrandan layiqincə çıxıb və həyata keçirilən iqtisadi islahatlarla öz inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoyub.

ŞƏFFAF İDARƏÇİLİK, XALQA VERİLƏN HESABATLAR

Əlbəttə hər bir uğur Prezident İlham Əliyevin siyasi kursunun təntənəsi olmaqla yanaşı, həm də dövlətimizin başçısının liderlik keyfiyyətlərinin nəticəsi kimi nəzərdən keçirilir. Eyni zamanda, Azərbaycanın yüksəlişi, xüsusən iqtisadi in-

Dövlətlərin və xalqların tarixinin yazılmasından başlamış, dünya birliyində özünə layiqli yer tutmasının və tanınmasının zamanın süzgəcindən keçərək, özünü doğruldan aydın şərtləri var. Tarix həmin şərtləri dönə-dönə sübut edərək göstərir ki,

dövlətlərin və xalqların inkişafı, yüksəlişi üçün onun malik olduğu maddi və mənəvi zənginliklər vacib olsa da, yetərli sayıla bilməz. Bu baxımdan onların taleyində lider amilinin bütün şərtlərin fəvqində dayanması ən mühüm siyasi reallıqdır.

kişafı barədə danışarkən əsasən ənənəvi amillərə üstünlük verilir. Bunlar ölkə rəhbərliyinin yürütdüyü düşünülmüş və elmi əsaslara söykənən inkişaf strategiyası, həyata keçirilən islahatların uğurlu nəticə verməsi, dövrün çağırış inkişafının təmin edilməsi, sənayeləşmə siyasəti, neft gəlirlərindən səmərəli istifadə olunması, xüsusən bu gəlirlərin qeyri-neft sektoruna və insan kapitalına yönəldilməsi və sairidir.

Amma onu da qeyd etməliyik ki, inkişafın daha bir ciddi amilinə xüsusi diqqət yetirməliyik. Bu da Azərbaycan cəmiyyətində bərqərar olunan konsensus və həmrəylik, ölkə ictimaiyyətinin Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx həmrəyliyi. Bütün bunların təmin olunmasında isə Prezident İlham Əliyevin vətəndaşlarla, ictimaiyyət nümayəndələri ilə ünsiyyət, keçirdiyi görüşlər əvəzsiz rol oynayır.

Öncə onu qeyd edim ki, politoloji nəzəriyyələrə əsasən, siyasi uğur və nailiyyətləri şərtləndirən mühüm amillərdən biri sosial məsuliyyət prinsipidir. Həqiqət cəmiyyət qarşısında götürüldüyü öhdəliklərə sadiqlik nümayiş etdirəndə xalqa layiqli xidmət məramını əsas tutmaqla ölkənin bütün resurslarını strateji məqsədlərin gerçəkləşdirilməsi naminə səfərbər edə bilər. Bu baxımdan səmərəli və şəffaf idarəçiliyi hökumətin mühüm vəzifələrindən biri kimi müəyyənləşdirilmiş Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin idarəçilik konsepsiyasında da bu prinsip daim önə çəkilir.

Hələ 2003-cü ildə prezident kimi keçirdiyi hökumətin ilk iclasında çıxışı zamanı **"Biz xalqın xidmətçisiyik"** deyən cənab İlham Əliyev ötən 18 ildən artıq müddətdə ictimaiyyətin görülmüş işlər, qarşıda duran məqsədlər və həyata keçiriləcək layihələr barədə məlumatlandırılmasını zəruri saymışdır. Bu cür hesabatlar, hər rüb və il üzrə əldə edilmiş nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi, uğurların ictimaiyyətə düzgün, obyektiv çatdırılması, mövcud problemlər ətrafında müzakirələrin aparılması, həmin

problemlərin həlli yollarının tapılması əsas şərtlərdən biri cəmiyyətimizdəki konsensusdur. Bu konsensusun təmin olunmasında isə əsas rolu siyasi-iqtisadi amillərlə yanaşı, Prezident İlham Əliyevin vətəndaşlarla görüşləri və vətəndaş müraciətlərinə çevik reaksiyası oynayır. Müxtəlif tədbirlər çərçivəsində, bayramlarda, rayonlara səfərlər zamanı əhali ilə birbaşa təmasda olan prezident cəmiyyətə düşündürən hər bir məsələdə xalqa həmrəylik nümayiş etdirərək, qaldırılan məsələlərin həlli ilə bağlı operativ tədbirlər görür. Məsələyə bu prizmadan yanaşsaq görərik ki, dövlətimizin başçısının fəaliyyətinin ən mühüm tərəflərindən biri vətəndaşlarla təmaslara, ünsiyyətlərə söhbətlərə vaxt ayırması, belə görüşləri fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevirməsidir.

Ümumiyyətlə, ünsiyyət həyatımızın vacib tələbatıdır. Məkanından və zamanından asılı olmayaq, doğulduğumuz gündən etibarən daim ünsiyyətdəyik. Bu prosesin inkişafında cəmiyyət və ətraf mühitin oynadığı rol olduqca böyükdür. Ünsiyyətsiz cəmiyyət mövcud olmadığı kimi, cəmiyyətsiz də ünsiyyətin mövcudluğunu təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Xatırladıq ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin hələ sovet dövründə idarəçilikdə təməlini qoyduğu mütərəqqi ənənələrdən biri də məhz xalq arasına çıxmaqla, sadə vətəndaşlarla canlı ünsiyyət yaratmaqla mövcud problemləri,

eləcə də dövlət məmurlarının işə münasibətini öyrənmək olmuşdur. Heydər Əliyev hələ o dövrdən insanlarla ünsiyyətdə olmağı, onların üzlaşdığı çətinlikləri yerindəcə öyrənib təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirməyi idarəçilikdə müsbət ənənə kimi yaratmışdır.

Hazırda bu xətti cənab İlham Əliyev öz fəaliyyətində layiqincə və uğurla təbiiq edir. Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində – istər vətəndaşlarla görüşlərində, istərsə də ölkənin regionlarına səfər proqramlarında əsas yeri məhz sakinlərlə görüşlər təşkil edir. Bu səfərlər zamanı müxtəlif obyektlərin açılışında və təmələqoyma mərasimlərində iştirak etməklə yanaşı, dövlətimizin başçısının ictimaiyyət nümayəndələri ilə ünsiyyəti, onlarla görüşdə göstərdiyi səmimiyyət diqqətdən kənarda qala bilməz. Rəsmiyyətçilik baryerlərini aşaraq, son dərəcə səmimiyyət fonunda keçən bu görüşlər cənab prezidentin vətəndaşlara olan həssas münasibətini nümayiş etdirir.

Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişafı bağlı həyata keçirilən dövlət siyasətinin ayrı-ayrı istiqamətləri də məhz Prezident İlham Əliyevin regionlara səfərləri və burada vətəndaşlarla görüşləri zamanı formalaşıb. Bu görüşlər dövlət siyasətinin daha da təkmilləşməsi üçün yeni imkanlar açıb. Məsələn, Prezident İlham Əliyev bölgələrdə ardıcıl səfərlər etdikdən, vətəndaşlarla ünsiyyətdən sonra həmin rayonların sosial-iqtisadi inkişafının daha da sürətləndirilməsi məqsədilə yeni tədbirlər planını təsdiqləyir, prezidentin ehtiyat fondundan bir məqsədlə əlavə vəsaitlər ayrılır. Bu isə öz növbəsində həm ölkənin hərtərəfli inkişafına təsir edir, həm də cəmiyyətimizdəki konsensusun daha da möhkəmləndirilməsini təmin edən vacib amil kimi özünü göstərir.

Prezident İlham Əliyevin regionlara səfəri şəhər və rayonlarda təkcə sosial-iqtisadi inkişafın yeni mərhələsinin başlanğıcı olmayıb, eyni zamanda sadə insanların həyatında dərin və silinməz iz buraxıb. Cənab İlham Əliyevin kütlələrlə ən qısa ünsiyyəti belə onun əksər siyasi keyfiyyətlərini parlaqlığı ilə əks etdirir.

(davamı 3-cü səhifədə)

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV BRÜSSELDƏ İTALİYANIN “İL SOLE 24 ORE” QƏZETİNƏ MÜSAHİBƏ VERİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Brüsseldə işgüzar səfərdə olarkən dekabrın 15-də İtaliyanın “İl Sole 24 Ore” qəzetinə müsahibə verib. Müsahibədən bəzi məqamları təqdim edirik.

Müxbir: Mənim ilk sualım Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlıdır. Dünən Siz maraqlı bir görüş keçirmisiniz. Səhv etmirsə, Sizin dünən Ermənistanın baş naziri və cənab Şarl Mişellə görüşünüz olub. Görüş necə keçdi və bizim bilməli olduğumuz hər hansı bir yenilik varmı?

- Əvvəlcə, mən Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti cənab Şarl Mişellə görüşdüm. Bir saat ərzində biz geniş sahələri əhatə edən məsələləri müzakirə etdik. Əlbəttə, əsas diqqət münacişədən, ötənlik müharibədən sonra yaranmış vəziyyətə yönəldilmişdir. Əlbəttə, Avropa Komissiyasının söyləri Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılmasına yönəldilib. Biz Avropa Komissiyasının və xüsusilə də cənab Mişelin söylərini yüksək qiymətləndiririk.

Günün sonunda bizim üçtərəfli görüşümüz oldu və həmin görüş dörd saatdan artıq çəkdi. Hesab edirəm ki, görüş olduqca səmərəli idi. Hər iki tərəf əsasən İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlar, həmin reallıqlara uyğunlaşma və qonşu olaraq yaşamağı öyrənmək kimi məsələlərdə öz mövqeyini aydın şəkildə təqdim etdi. Əlbəttə, biz postmüharibə vəziyyətinin praktiki elementlərini, xüsusilə də kommunikasiyaların açılmasını müzakirə etdik. Bu, ötən ilin noyabrında Rusiya Prezidenti, Ermənistanın baş naziri və mənim tərəfimdən imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın mühüm hissəsidir. Lakin çox vacib Bəyanatın bu hissəsinin icrası olduqca ləng gedir. Beləliklə, dünən Ermənistan tərəfindən dərhal həyata keçiriləcək fəaliyyətə dair mühüm qərarlar qəbul edildi ki, dəmir yolu layihəsinin praktiki reallaşdırılmasına start verilsin. Bizə gəldikdə, artıq işlərə başlamışıq və azad edilmiş ərazilərdən Ermənistan sərhədinə qədər dəmir yolu xətti 2023-cü ilin sonunadək

hazır olmalıdır. Biz, əlbəttə, ümid edirik ki, o vaxta qədər Ermənistan özünün ev tapşırğını yerinə yetirəcək. Əlbəttə, biz digər məsələlərə də toxunduq. Minaların təmizlənməsi məsələsi tərəfimdən qaldırıldı və Prezident Mişel Azərbaycana bu vəziyyətin öhdəsindən gəlməkdə yardımçı olmaq arzusunı ifadə etdi. Çünki müharibə bitdikdən sonra 200 nəfərə yaxın insan minalar səbəbindən həlak olub və ya ağır yaralanıb. Biz, həmçinin humanitar və bir çox digər məsələləri müzakirə etdik. Hesab edirəm ki, olduqca məhsuldar müzakirələr aparıldı.

- Siz bir fikir bildirdiniz və burada ağılıma belə bir sual gəldi. Avropa İttifaqı bu yaxınlarda Ermənistan 2 milyard dollar həcmində dəstək paketini elan etdi. Ukraynaya da 2 milyard dollara yaxın yardım ayrılacaq. Səhv etmirsə, Azərbaycana isə sadəcə, 140 milyon avro ayrılacaq. Yəni, burada çox böyük fərq var. Sizcə, nə üçün belədir? Belə bir qərar haradan qaynaqlanı?

- Siz tamamilə haqlısınız. Bu, bir

çox müşahidəçiləri təəccübləndirən fakt oldu və Azərbaycan əhalisi üçün də çox xoşagəlməz bir sürpriz oldu. Bir məsələni dəqiqləşdirim – Avropa Komissiyası tərəfindən Ermənistanla təqdim ediləcək paketin həcmi 2.6 milyard dollardır, Azərbaycana isə sizin qeyd etdiyiniz kimi 140 milyon. Yəni, fərq təqribən 20 dəfədir. Bu, ədalətldirmi? Xeyr. Bu, hər iki ölkənin real ehtiyaclarına müvafiqdirmi? Xeyr. Hətta azad olunmuş ərazilərdə Ermənistan tərəfindən törədilmiş dəhşətli dağıntıları kənara qoysaq belə, hər iki ölkənin əhalisinin sayına nəzər salsaq, görürük ki, fərq 5 dəfədən çoxdur – Azərbaycanın əhalisi 10 milyon, Ermənistanda isə 2 milyon Bundan əlavə, işğal illəri ərzində Livanın sahasına bərabər ərazilər tamamilə dağıdılıb. Bu gün əcnəbi vətəndaşlar və jurnalistlər həmin ərazilərə səfər edəndə dağıntıların miqyasını öz gözləri ilə görürlər. Eyni zamanda, bizim hesablamalara görə orada 1 milyona yaxın mina basdırılıb. Minaları təmizləmə prosesi olduqca baha başa gəlir

və çox vaxt aparır. Ermənistanda heç bir dağıntı yoxdur. Bu ölkə işğal edilməmişdi, o, özü işğalçı idi. Fiziki cəhətdən belə Ermənistanın iqtisadiyyatı bu nəhəng həcmli paketi mənimsəyə bilməz. Beləliklə, bu, çox təəccüblüdür və bu paket elan edildikdən sonra, Prezident Mişelin bu yay Azərbaycana səfərindən sonra biz bu mövzunu daim müzakirə edirik. Biz istəyirik ki, yanışma vahid standartlara əsaslansın. Biz ədalət istəyirik və əlbəttə, Azərbaycana eyni şərtlərlə, eyni həcmdə vəsaitin verilməsini istəyirik.

- Əvvəllər Minsk qrupunun fəaliyyətinin qeyri-rəsmi olaraq status-kvooya, sadəcə, sülhün saxlanılmasına yönəldiyi görünürdü. Bu, bəlkə də Rusiya üçün əlverişli idi ki, o, işlər bu cür gəldiyi müddətdə rol oynaya bilsin. Minsk qrupunun rolu ilə bağlı fikirləriniz nədən ibarətdir? Çünki Sizin özüünüzə də bu qrupun fəaliyyəti ilə bağlı skeptisizm, hətta məyusluq var idi.

- İlk növbədə, demək istərdim ki, Minsk qrupu ATƏT-in mandatına əsasən, 1992-ci ildən münaqişəni həll etməyə məcbur idi.

Onlar ötən il noyabrın sonunadək, biz 44 gün ərzində əraziləri azad edəndə kimi 28 il ərzində fəaliyyət göstərdilər. Mənim Minsk qrupunun fəaliyyəti ilə bağlı fikrim Azərbaycan xalqının fikrindən fərqlənir. Bu, uğursuzluq idi. Biz həqiqəti deməliyik. Məsələnin gün işığı kimi aydın olduğu halda, biz siyasi korrektlik nəminə bunun əksini söyləyə bilmərik. Əgər Minsk qrupunun həmsədrləri - dünyanın aparıcı ölkələri, Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvündən 3-ü, 3 nüvə dövləti, dünyanın ən güclü ölkələri Ermənistanın işğalına son qoya bilmədilərsə və ya bunu etmək istəmədilər, bu, o deməkdir ki, onların fəaliyyəti uğursuz idi. Onlar 28 il fəaliyyət göstərdilər. Təsəvvür edirsiniz?

- Gəlin, Sizin iqtisadiyyatınıza keçək. Ölkəniz enerji, əsasən, neft və təbii qaz ixracından asılıdır. Düşünürəm ki, iqtisadi şaxələndirmə prosesi bu gün Sizin üçün prioritetdir. Açıgını desək, indiyədək bu proses çox yavaş gedib. Siz necə sürətləndirmək niyyətindəsiniz? Onu irəliyə

aparmaq üçün hansı hədəfiniz var?

- Bizim iqtisadiyyatın quruluşuna gəlinə, hesab edirəm ki, neft və qazın ÜDM-də həcmnin əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmasına nail olmuşuq. Uzun illər bundan öncə neft və qazın ÜDM-də payı mütləq çoxluq təşkil edirdi, indi isə yarıdan da azdır. Beləliklə, Azərbaycan iqtisadiyyatının strukturu daha çox balanslaşdırılmış oldu. Lakin bizim ixracımıza gəldikdə, əlbəttə ki, ixracın 90 faizindən çoxunu neft, təbii qaz, neft məhsulları və elektrik enerjisi təşkil edir. Ölkə üçün bu üstünlükdür, çünki biz bazarlara daxil ola bildik, biz neft, təbii qaz, elektrik enerjisi, neft-kimya və neft məhsulları ixrac edirik və bunlar da iqtisadiyyatımıza çoxlu maliyyə axını gətirir. Qazı nə qədər çox ixrac etsək, - çünki qazın həcmnin artması açıq-aşkardır, - qeyri-neft məhsullarının ixrac əməliyyatlarında payı bir o qədər də azalır. Neft və qaz üçün biz bazarları axtarmalı deyilik. Neft dünya bazarındadır, qazın artıq bazarı var. Lakin digər, məsələn, kənd təsərrüfatı məhsulları kimi məhsullarımız üçün biz regional bazarlarla məhdudlaşırıq. Avropa bazarına daxil olmaq çox çətindir, çünki Avropa bazarında ölkələr özləri bir-biri ilə rəqabət aparır. Beləliklə, biz əsasən Türkiyəyə, Rusiyaya və bəzi digər ölkələrə ixrac edirik. Deyərdim ki, bu il o baxımdan çox əlamətdar oldu. Qeyri-enerji layihələrinin ixracı 45 faiz artdı. Bizim energetikaya aid olmayan sənayemiz 20 faiz artdı. Bu, həqiqətdən də əlamətdar nəticədir. Yəni də ixracın həcmində qeyri-neft seqmentinin nisbəti aşağıdır. Lakin hesab edirəm ki, bu seqment artacaq, xüsusilə azad edilmiş ərazilərdə yeni imkanları və kənd təsərrüfatının, turizmin, bərpa olunan enerjinin və sənayenin nəhəng potensialını nəzərə alsaq. Beləliklə, biz gələcəkdə neft və qazdan asılılıq azaltmağı planlaşdırırıq. Lakin eyni zamanda, biz başa düşməliyik ki, gələcək bir neçə onilliklər ərzində neft və qaz bizim iqtisadiyyatımızda vacib rol oynayacaq.

Azərbaycan Avropa İttifaqı ölkələrinə məhsul ixracını artırıb

Yanvar-noyabr aylarında Azərbaycan Avropa İttifaqına (Aİ) üzv ölkələrə 11 milyard 497,2 milyon ABS dolları dəyərində məhsul ixrac edilib. Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilib ki, bu göstərici 2020-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 4 milyard 920,1 milyon dollar çoxdur.

Cari ilin on bir ayında Aİ ölkələrindən Azərbaycana idxal edilən məhsulun dəyəri isə 1 milyard 924,7 milyon dollar olub.

Ödəniş kartlarının sayı 10 milyon 858 min ədəd təşkil edib

Bank sistemi üzrə noyabr ayının sonunda dövriyyədə olan ödəniş kartlarının sayı ötən aya nəzərən 185 min ədəd artaraq 10 milyon 858 min ədəd təşkil edib. AZƏRTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadla xəbər verir ki, keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə bu göstərici 18.8 faiz artıb. Ödəniş kartlarında

artım debet kartları üzrə 17,7 faiz, kredit kartları üzrə 27,3 faiz təşkil edib. Ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən əməkhaqqı kartlarının sayı 130 min, kredit kartları 293 min, digər kartlar isə 1,2 milyon ədəd artıb. Ödəniş kartlarının artması nağdsız ödənişlərin həcminə müsbət təsir göstərib.

Azərbaycanla Ukrayna arasında ticarət dövriyyəsi 900 milyon dollara yaxın olub

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanla Ukrayna arasında ticarət dövriyyəsi 866,4 milyon dollara yaxın olub. Ukrayna Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, 11 ayda Azərbaycan bu ölkədən 419,5 milyon

dollarlıq məhsul idxal edib. Ölkəminin Ukraynaya ixrac etdiyi məhsulun dəyəri isə 446,9 milyon dollar olub. Xatırladaq ki, Ukrayna postsovet məkanında Azərbaycanla ticarət dövriyyəsinə görə Rusiyadan sonra ikincidir.

Noyabrda kredit portfelində vaxtı keçmiş kreditlərin payı azalıb

İlin əvvəlinə nəzərən cəmi kredit portfelində (BOKT-lar və kredit itti faqları daxil olmaqla) vaxtı keçmiş kreditlərin payı noyabr ayında 1,4 faiz bəndi azalaraq 4,7 faiz təşkil edib.

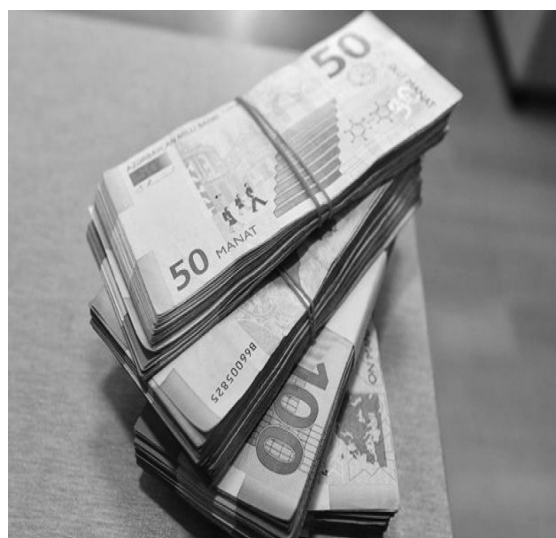
AZƏRTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadla xəbər verir ki, qeyd olunan göstərici ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,6 faiz bəndi, 2020-ci ilin orta illik göstəricisinə nisbətən 2,7 faiz bəndi azalıb.

Bank sektorunun xarici öhdəlikləri azalıb

Bank sektorunun xarici öhdəlikləri 91,3 milyon manat azalaraq 1 milyard 21,8 milyon manat təşkil edib.

AZƏRTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadla xəbər verir ki, xarici öhdəliklərdəki qeyd olunan dəyişiklik əsasən qeyri-rezident banklarla həyata keçirilən repo əməliyyatlarının həcmindəki azalma ilə əlaqədardır.

Qeyd edək ki, cari ilin 11 ayında manatla geniş mənada pul kütləsi (M2) ilin əvvəlinə nəzərən 12 faiz artaraq 22 milyard 743,7 milyon manat təşkil edib.

23-29 dekabr 2021-ci il

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Dənışıq tərz, nitqindəki rəvanlıq, məntiqi ardıcılıq, soyuqqanlı reaksiya, təmkin, psixoloji sabitlik Azərbaycan prezidentinin siyasi portretinin aydın cizgiləridir. Vətəndaşların dövlət strukturlarına olan müraciətlərinə çevik və ədalətli münasibətin ortaya qoyulması da olduqca vacibdir. Xüsusən söhbət sosial dövlətdən və ədalətli cəmiyyətdən gedirsə, burada vətəndaş müraciətlərinə diqqətlə yanaşılmalıdır. Çünki məhz bu kimi məsələlərin kökündə insanların dövlət orqanlarına inamının və etimadının formalaşması dayanır. Ölkə prezidentinin tapşırığı ilə 2013-cü ilin aprel ayından başlayaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən respublikanın şəhər və rayonlarında vətəndaşların qəbullarının həyata keçirilməsi işi də insanlar narahat edən məsələlərin aradan qaldırılmasına mühüm töhfə olmaqla bərabər, vətəndaşlarla ünsiyyətin bir formasıdır. Şübhəsiz, prezidentin daim xalqla bir yerdə olması, xalqın maraqlarını ifadə etməsi, verilən tapşırıqların icrası ilə yerində maraqlanması, ölkə rəhbərinin tapşırığı ilə mərkəzi hakimiyyət qurumları başçılarının regionlarda mütəmadi keçirdikləri görüşlər xalqın dövlət institutlarına etimadını daha da yüksəldir. Odur ki, xalq-iqtidar birliyi bizim inkişafımızı getdikcə sürətləndirir, vətənimizin iqtisadi qüdrətinin artması, sosial rifahımızın daha da yüksəlməsi üçün ciddi əsaslar yaradır.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV MÖVCUD PROBLEMLƏRİ BİRBAŞA VƏTƏNDAŞLARIN ÖZ DİLİNDƏN ƏŞİTMƏYƏ ÜSTÜNLÜK VERİR

Hər bir cəmiyyətin inkişafına və sosial həmrəyliyinə yol açan əsas şərtlərdən biri insanların qayğılarına, onları narahat edən məsələlərə diqqətlə yanaşılmasıdır. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində diqqət çəkən məqamlardan biri də mövcud problemləri birbaşa vətəndaşların öz dilindən eşitməyə və onların arzu və istəkləri əsasında həll etməyə üstünlük verəməsidir. Bu, ilk növbədə xalqa olan hörmətin sübutudur.

Cənab İlham Əliyevin ictimaiyyət arasına çıxaraq, birbaşa onların qayğıları ilə maraqlanması həm də sarsılmaz xalq-prezident münasibətlərinin təəcəssümüdür.

Elə buna görə də Azərbaycan vətəndaşları Prezident İlham Əliyevin simasında özlərinin ən yaxın hamilərini, güvənc yerlərini görür və bununla da fəxr edirlər. Özünəməxsus təmkin və sadəliklə onların problemlərini dinləyən və həlli üçün qəti tapşırıqlar verən dövlət başçısının bu addımları ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir və bu, xalqın öz prezidentinə olan inamı, etimadı daha da artırır. Müxtəlif yerli və xarici təşkilatlar tərəfindən keçirilən sosioloji sorğularda Prezident İlham Əliyevin reytinginin artmasının səbəblərindən biri də budur. Möhtərəm prezidentimizin rayon ictimaiyyəti ilə məhriban görüşlərinin, səmimi söhbətlərinin ictimaiyyət tərəfindən necə rəğbətli, ruh yüksəkliyi ilə qarşılandığı sakinlərin fikirlərindən də aydın görünür. Bu səmimiyyət bir daha belə bir realığı işıq salır ki, cənab İlham Əliyev hər kəsin prezidentidir, xalqa xidmət missiyasını yüksək səviyyədə, layiqincə yerinə yetirməsi daim çıxışlarında qarşıya qoyduğu tapşırığın - **"hər bir dövlət məmuru öz xalqına xidmət etməlidir"** - real həyatda ifadəsidir.

Prezident İlham Əliyev həssas əhali təbəqəsinə, şəhid ailələrinə davamlı qayğını bütün cəmiyyətin işinə çevirib. Prezident şəhid ailələrinə mənzillərin, maşınların açılarını şəxsən özü təqdim edir, bu qayğını özünə təkcə vəzifə borcu yox, həm də şərəf sayır. Bu ünsiyyət insanların sevincidir, ürəkləndirir, sabaha inamını artırır və həm də düşündürür. Çünki bu münasibət son dərəcə səmimidir və ürəkdan gəlir. Məsələn, dövlət başçısı öz ad günlərində hər zaman xalqın arasında olur.

"Mən demək istəyirəm ki, adətən öz ad günlərimi qeyd etmərəm. Ancaq bu il belə qərara gəldim ki, öz ailəmlə bunu qeyd edim və bu gün mən öz ailəmlə birlikdəyəm, mənim ailəm sizsiniz", - deyər Prezident İlham Əliyev 2011-ci ildə Ağcabədidə məcburi köçkünlərlə görüşündə bildirmişdi. 2016-cı ilin apreldə Ermənistan cəbhə xəttində təxribat törəndə və nəticədə insanlar ev-əşiksiz qalanda yenə də onların harayına ilk çatan Prezident İlham Əliyev oldu. Onun dərhal təmas xəttinə gəlişi düşmənlə üz-üzə dayanmaqla dayanan insanlara inanılmaz ruh vermişdi. Bu həm də xalqın liderinin qətiyyət və mərdliyinin, xalqla bir olmasının gözəl örnəyi idi. İnsan amilinin Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət siyasətinin mərkəzində dayanmasını kifayət qədər faktlarla göstərmək olar. Bu sırada xüsusən əvvəldən proqnozlaşdırılması mümkün olmayan təbii hadisələri za-

manı və digər ekstremal situasiyalarda dövlətin çevik reaksiyası xüsusilə qeyd olunmalıdır. 2019-cu ilin fevral ayında Şamaxı, İsmayılı və Ağsu rayonlarında baş verən zəlzələlərin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı ilk gündən həyata keçirilən təxirəsalınmaz tədbirlər də göstərdi ki, insan amili hər zaman prioritetdir. Hadisədən sonra dərhal Şamaxıya gələn İlham Əliyev sakinlərlə görüşmüş, dövlətin zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılmasını öz üzərinə götürdüyünü və bütün qəzalı evlərin qısa müddət ərzində ya bərpa ediləcəyini, ya da yenidən tikiləcəyini bildirmişdi: **"Təbii ki, belə hadisə baş verəndə mən mütləq burada, yanınızda olmalı idim ki, ilk növbədə, sizə öz dəstəyimi göstərim, digər tərəfdən, vəziyyətlə tanış olum. Dağıntılar var, xoşbəxtlikdən insan ölümü olmayıb. Onu da bildirməliyəm ki, bütün qəzalı evlər qısa müddət ərzində ya bərpa ediləcək, ya da yenidən tikiləcək. Komissiya işləyir, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşları dinəndən buradadır, yerli icra hakimiyyəti də işləyir. Hələ ki, bu vəziyyətdən əziyyət çəkən vətəndaşların məskunlaşması ilə bağlı məşğuldurlar.**

Eyni zamanda, tezliklə bu evlərin bərpa-sı, yenidən tikilməsi nəzərdə tutulur. Müvafiq sərəncam imzalanacaq, prezidentin ehtiyat fondundan vəsait ayrılacaq".

İlham Əliyevin Şamaxıya həmin səfəri, şübhəsiz ki, yalnız zəlzələnin fəsadlarını yerindəcə öyrənmək deyildi. Bu səfər ümumilikdə prezidentin idarəçilik fəlsəfəsinin məntiqi təzahürü idi. Dövlət başçısı daim ölkədə baş vermiş ekstremal hadisələrə çevik münasibət bildirib, hadisə yerinə şəxsən baş çəkib və bu prosesdə insanların maraqlarının qorunmasını ön plana çəkib, ən nəhayət, vətəndaş mənafeyinə həssas münasibətin nümunəsini yaradıb. Prezident İlham Əliyev ayrılıqda hər bir zərərçəkən vətəndaşa ürək-dirək verərək, **"Yeni ev tikiləcək, narahat olmayın"** deyərək, onlara ürək-dirək verirdi. Ağbırək Saray xanımın dövlətimizin başçısına **"Allah Sizə uzun ömür, cansağlığı versin, ailənizlə xoşbəxt olasınız. Allah o bir oğlunuzu gözlünüza cıraç etsin. Nə yaxşı ki, varsiniz. Biz Sizinlə qürur duyuruq"**, - deyər dualar söyləməsi sadə insanların qəlbinin hərəratını gözəl ifadə edirdi.

Həmin ilin dekabr ayında Prezident İlham Əliyevin Şamaxıya səfəri zamanı rayon sakini Xuraman Həsənovanın dediyi sözlər dövlət başçısı ilə ünsiyyətin insanların və bütövlükdə cəmiyyətin ovqatına necə təsir etdiyini göstərir. Xüsusilə, koronavirus pandemiyasının davam etdiyi bir vaxtda ölkə başçısının regionlara səfəri cəsarət göstəricisidir. Cənab prezident heç nədən çəkinmədən prosesləri yoxlayır. Deməli, İlham Əliyev vətəndaşını düşünür. Yəni, bir növ **"mən sizin yanınızdayam, sizinlə bərabərəm"** deyir.

Eyni sözləri Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva haqqında da söyləmək mümkündür. Həmişə olduğu kimi, pandemiya dövründə də Mehriban Əliyeva dövlət və milli həyatın bütün sahələrində prezidentlə çiyin-çiyinə addımladı, öz fəaliyyəti ilə hər zaman xalqın yanında oldu. Fəaliyyətini xalqa xidmət prinsipi üzərində quran Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda Quba rayonuna səfəri çərçivəsində ənənəsinə uyğun olaraq sakinlərlə də söhbətləşdi. Sadə vətəndaşlar bu ünsiyyətin təmsalında bir daha ölkə rəhbərinin xüsusi diqqət və qayğısı ilə əhatə olunduqlarını gördülər.

Dövlət başçısının cəmiyyətin sosial si-farişinə uyğun çevik qərarlar qəbul etməsi, daim ictimaiyyəti əməyində olması, insanlarla ünsiyyəti cəmiyyətin nəinki tərəqqisini, həm də xoş ovqatını təmin edən mühüm nüanslardır.

DÖVLƏT BAŞÇISI KEÇMİŞ MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏRLƏ ARTIQ QARABAĞ VƏ ŞƏRQİ ZƏNGƏZURDA GÖRÜŞÜR

2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan xalqı öz tarixinin yeni, həm də şərəf dolu mərhələsinə qədəm qoyub. Bu mərhələnin əsas özləliklərindən biri işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin kompleks şəkildə yenidən qurulmasıdır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın nəcib təşəbbüsləri və fəal iştirakı ilə həyata keçirilən genişmiqyaslı yenidənqurma işləri nəticəsində doğma torpaqlarımız göz önündə yenidən dirçəlir.

2020-ci ilin payızında təsəvvür belə etməzdik ki, cəmi bir ildən sonra Füzulidə beynəlxalq hava limanı istifadəyə veriləcək, yarımstansiyalar inşa olunacaq, doğma torpaqlarından köçkün düşmüş vətəndaşlarımız üçün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda «ağıllı kənd»lərin» salınmasına, bütün azad olunmuş ərazilərimizi əhatə edən yeni yol şəbəkəsinin qurulmasına başlanacaq və s. Bəli, Azərbaycana rəhbərliyi dövründə möhtəşəm

Bundan cəmi 5 gün sonra – 9 oktyabrda isə prezident xocavəndlilərlə birgə Xocavəndin azadlıq gününü qeyd etdi. Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinin gələcək inkişafı ilə bağlı olan böyük planların icrasına start verdi.

Azərbaycan prezidenti 2021-ci il oktyabrın 17-də Füzuli rayonunun təməl daşını qoydu, ictimaiyyət ilə görüşü zamanı bildirdi ki, Füzuli şəhərinin baş planı, kəndlərin inkişaf konsepsiyası hazırlanıb, birinci infrastruktur layihələri də məhz burada başlayıb.

Cəmi 9 gün sonra, oktyabrın 26-da yenidən Füzuliyə səfər edən Prezident İlham Əliyev qardaş ölkə Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birgə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışını həyata keçirdi. Qısa zamanda Füzulidə Beynəlxalq Hava Limanının tikilərək istifadəyə verilməsi və icra edilən digər böyük layihələr isə dövlətimizin həm niyyətini, həm də potensialını bir daha nümayiş etdirdi. Zəngilanın azadlığının ildönümündə, 2021-ci ilin 20 oktyabrında rayonun doğma sakinləri ilə Zəngilanda görüşən İlham Əliyev vurğuladı ki, məqsədimiz Azərbaycanın ən gözəl yerlərindən biri olan Zəngilanı

yenidən qurmaqdır. **"Zəngilan ölkəmizin nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevriləcək"**, - deyən İlham Əliyev məlumat verdi ki, burada turizm, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, logistika, ətraf mühitin qorunması və əlbəttə ki, insanlar üçün şəraitin yaradılması istiqamətində işlər görülür. Prezident xalqımızı və bütün qubadlıları 2021-ci il oktyabrın 25-də Qubadlıdan salamladı. Qubadlıda da açılış və təməlqoyma mərasimlərində iştirak edən dövlət başçısı rayon sakinləri ilə görüşü zamanı qeyd etdi ki, bütün kəndlər, şəhər dağıdılıb, bir dəne də salamat kənd qalmayıb. Ona görə qubadlılıları buraya yerləşdirmək üçün, əlbəttə ki, çox böyük işlər görülməlidir.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV İŞĞALDAN AZAD OLUNMUŞ RAYONLARA SƏFƏRLƏR ZAMANI İCTİMAİYYƏTLƏ ÜNSİYYƏTİN YENİ FORMASINI YARATDI

Dövlət başçısının Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda hər biri tarixi hadisəyə çevrilən çoxsaylı səfərləri böyük siyasi, iqtisadi əhəmiyyəti ilə yanaşı, xalqın inam və məhəbbətinin əyani nümayişi olaraq yaddaşlara həkk olundu. Və hər səfərinə ölkə rəhbəri insanlar, xalqımız tərəfindən böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılandı.

Yaxşı xatirimizdədir ki, 2020-ci il 16 noyabr tarixində Prezident İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş ərazilərə ilk səfərini etdi. Füzuli və Cəbrayıl rayonlarına edilən səfər zamanı sakinləri salamlamaq üçün maşından düşən Prezident İlham Əliyev əhali tərəfindən xüsusi coşqu və izdihamla qarşılandı. Qalib prezidentə xalqın ehtiramının sonsuz olduğu aydın görünürdü.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Vətən müharibəsinin gedişində qəhrəman Ordumuz işğal altındakı şəhər və rayonlarımızı düşməndən bir-bir təmizlədikcə, xalqımız müraciətlər edir, özünün rəsmi twitter sahifəsində qələbə paylaşımları ilə insanları sevindirirdi. Vətən savaşında rayonlarımızın azad edilməsinin birinci ildönümü günlərində dövlətimizin başçısı yağlı tapdağından qurtulan şəhər və rayonlarımıza gəldi, oraya dəvət etdiyi keçmiş məcburi sakinlərlə görüşdü, onlarla sevinc və fərəhini bölüşdü. Prezident İlham Əliyev 18 il idi ki, bu günü gözləyirdi, bu günə addım-addım yaxınlaşırdı. Bu bəxtəvarlıyı, bu xoşbəxtliyi xalqa yaşatmaq üçün nələr etmirdi, hansı fədakarlığı göstərmirdi, hansı məneələri, əngəlləri dəf etmirdi? Bir tərəfdən ölkəmizin iqtisadi inkişafını şərt-

ləndirən önəmli layihələr reallaşdırır, xalqımızın, o cümlədən erməni cəladları tərəfindən doğma yurd-yuvalarından didərgin salınan məcburi köçkünlərin sosial şəraitlərini yaxşılaşdırmaq məqsədilə tədbirlər həyata keçirir, Silahlı Qüvvələrimizi mədəni-psixoloji, döyüş ruhu, sosial, ictimai, texniki-təchizat, silah-sursat, peşəkarlıq sarıdan gücləndirir, digər yandan isə Azərbaycanın haqq səsinə, ədalətli mövqeyini, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini, faşist mahiyyətini beynəlxalq aləmə çatdırırdı.

Vətən müharibəsində Azərbaycanın tarixi Zəfər əldə etməsini şərtləndirən bütün bu amillər Prezident İlham Əliyevin fədakar fəaliyyətinin, müdrik siyasətinin məntiqi nəticəsi idi. Dövlətimizin başçısı da bu qələbənin qazanılacağına əminliyi ni daim ifadə edir, məcburi köçkünlərlə görüşlərində onların diqqətinə çatdırırdı. İlham Əliyev dünyanın hər bir guşəsində, hər bir tədbirdə ən çox arzu edilən və sevilən şəxsiyyətdir. Hər yerdə onu hörmətlə qarşılayır, diqqətlə dinləyir, müdrik fikirlərindən, səmərəli təkliflərindən bəhrələnilir. Qarabağa və Şərqi Zəngəzura səfərləri zamanı Prezident İlham Əliyev həm də ictimaiyyətin nümayəndələri ilə ünsiyyətin yeni formasını yaratdı. Prezidentimizin xoş aurası, sadə və səmimi davranışı, inamı və qətiyyətli çıxışı həmin görüşlərin iştirakçıları özgə bir aləmə apardı! Həmin görüşlərin iştirakçıları viranəliyin şokundan aylaraq, yeni layihələrin yaradacağı xoş mənzərələrin təsiri altına düşdülər. Liderlik nümunəsi və xalq sevgisinin təəcəssümü budur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş rayonlara səfər etməsi, rayon ictimaiyyəti ilə görüşlər keçirməsi xalqımızı daha da qürurlandırır. Bu görüşlərdə şəhər və rayonlarımızın dirçəlişindən danışan Qarabağın xilas-karı İlham Əliyevin hər kəlməsi, hər fikri bir tezisə çevrilir.

Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş rayonların sakinləri, o cümlədən Ali Baş Komandanı olduğu qalib ordunun zabit və əsgərləri ilə görüşləri son dərəcə səmimi görüşlərə yadda qaldı. Bu gün ordumuzun sıralarında qulluq edən gənclər torpaqlarımızın işğal edildiyi dövrü görməyiblər. Amma möhtərəm İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində onların hər biri vətənpərvər vətəndaşlar kimi yetişib, formalaşıblar. Ümumiyyətlə, 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycan prezidentinin elə ali keyfiyyətlərini üzə çıxardı ki, dünya onu heyrətlə izlədi. Ölkəsinə qazandırdığı qəlibiyyət Vətən, yurd, xalq, insan sevgisinin zirvə nöqtəsi idi. Bəli, millətin öndə gedəni olmaq – bu, yalnız güclü liderlərə, güclü şəxsiyyətlərə məxsus böyüklük, həm də onu yetirən xalqın xoşbəxtliyidir. Biz millət olaraq çox şanslıyıq ki, bizim İlham Əliyev kimi liderimiz var. Ona görə bu gün ümmumilli lider Heydər Əliyevin ruhu şaddır. Şaddır ona görə ki, cənab prezidentin rəhbərliyi altında biz öz dədə-baba torpaqlarımıza qayıtdıq. Şaddır ona görə ki, İlham Əliyev atə vəsiyyətini layiqincə yerinə yetirdi.

İLHAM ƏLİYEV AZƏRBAYCANIN HƏR BİR VƏTƏNDAŞININ PREZİDENTİ OLDU

Xalqın mütləq əksəriyyətinin etimadı ilə 2003-cü ildə prezident seçilmiş İlham Əliyev **"Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının prezident olacağam"** deyərəkən sadəcə vəd vermirdi, xalqa xidmətin gələcək strategiyasını nümayiş etdirirdi. Xalqın xoş gününə, rahat yaşayışına çalışan dövlət rəhbəri ən çətin və qayğılı günlərdə insanların yanında oldu, onlara diqqət və qayğısını, köməyini, sevgisini əsirgəmədi. Ölkədə əldə edilən hər bir uğur vətəndaşların Prezident İlham Əliyevə olan etimadını daha da artırır, milli həmrəyliyi daha sıx edib. İndiyədək keçirilmiş bütün yerli və xarici rəy sorğularının nəticələri Prezident İlham Əliyevin yüksək reytingini dəfələrlə sübuta yetirib. Bunun da əsas səbəbi cənab prezidentin fəaliyyət və bu fəaliyyətin xalq tərəfindən böyük razılıq və minnətdarlıqla qarşılanmasıdır. Təsədüfi deyil ki, bütün prezident seçkiləri seçicilərin mütləq əksəriyyətinin öz səslərini cənab İlham Əliyevə verməsi ilə yadda qalıb. İnkişaf proseslərinin davamlı olmasını arzulayan Azərbaycan xalqı hər dəfə seçkilərdə İlham Əliyevə dəstəyini nümayiş etdirir. Bu dəstək Azərbaycan cəmiyyətinin mövcud siyasi kursa inam və rəğbətinin əyani təəcəssümü olmaqla, mütləq əksəriyyətin istək və arzusunun özündə əks etdirir.

Əsl liderlər istənilən neqativ meyillərə qarşı vaxtında qabaqalayıcı və adekvat tədbirlər həyata keçirir, ən çətin anlarda vətəndaşının yanında olur, onların mənafeyinə cavab verən çevik qərarlar qəbul edir. Bu da öz növbəsində ondan peşəkarlıq, erudisiya, uzaqgörənlik, öz xalqına bağlılıq kimi mühüm keyfiyyətlər tələb edir.

“Dəmir yumruq” yerindədir, bunu heç kim unutmасыn!”

(əvvəli keçən sayımızda)

Digər amil Ermənistanın son vaxtlar Rusiyaya qarşı ayrı-seçkilik siyasətini həyata keçirməsidir. Bunu biz daha yaxşı Ermənistanın enerji siyasəti nümunəsində seyr edə bilərik. 2020-ci ildə müqayisədə 2021-ci ildə Ermənistan Rusiyadan idxal olunan neft və neft məhsullarının həcmindən azalması, İrandan gələn neft məhsullarının idxalının isə artması bunu deməyə əsas verir. Bunu daha bariz qaz idxalında da müşahidə etmək olar. Cari ilin birinci yarısında İrandan Ermənistanı idxal olunan qazın həcmi 10 dəfə artdığı halda Rusiyadan idxal 2 dəfə azalıb. Ermənistan hakimiyyəti məqsədyönlü şəkildə Rusiyadan alınan neft-qaz məhsullarının həcmi azaltmaqdadır. Rusiyada da bunu bilirlər. Bu baxımdan Zəngəzur dəhlizinin açılması Rusiyanın iqtisadi maraqları baxımından da sərfəlidir.

Artıq Azərbaycan və Rusiya liderləri kommunikasiyaların açılması üzrə işlərin praktiki, təqvim planını müzakirə edib və razılaşdırıblar. Çünki Vladimir Putin üçtərəfli qrupun işinin məhsuldarlığını əbəs yerə qeyd etmədi - il ərzində bu planın işlənilib hazırlanması üçün vaxt olub. Gözləmək olar ki, kommunikasiyalar sinxron, birtərəfli bərpa olunmaqla açılacaq. Zəngəzur dəhlizinin açılması üçün təqvim planına salınacağına heç bir şübhə yoxdur.

Soçi görüşündən iki gün sonra – noyabr ayının 28-də İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Türkmənistanın paytaxtı Aşqabad şəhərində keçirilən Zirvə Toplantısında Zəngəzur dəhlizi haqqında danışan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin «**Bu gün deyə biləm ki, Zəngəzur dəhlizi reallığa çevrilir. Bu yeni nəqliyyat infrastrukturunu Şərq-Qərb və Şimal-Cənub dəhlizlərinin önəmli hissəsinə çevriləcək. Əminəm ki, İƏT-ə üzv ölkələr bu dəhlizdən istifadə edəcklər**» sözləri də təsdiqi deyil. Artıq Zəngəzur dəhlizinin açılması zamana bağlı məsələdir və Azərbaycanla Rusiyanın siyasi iradələri bu dəhlizi ən qısa zamanda reallığa çevirəcək.

Soçi görüşünün digər nəticəsi kimi ermənilərin indiyədək Azərbaycana verməkdən imtina etdiyi “mina xəritələri” məsələsində də müsbət irəliləyiş olacaq. Bu görüşün nəticələri Azərbaycan üçün müsbət və əhəmiyyətlidir. Yeni bəyanatda da məhz Prezident İlham Əliyevin mövqeyi və irəli sürdüyü, Rusiya Prezidentinin də dəstəklədiyi məsələlər öz əksini tapdı. Bəyanatda Azərbaycan-Ermənistan sərhədində sabitlik və təhlükəsizlik səviyyəsinin artırılması üzrə addımlar atmaq və dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə ikitərəfli komissiyaın yaradılması barədə şərtləşdilər. Eyni zamanda, tərəflər regionda bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası üzrə təsis edilmiş Üçtərəfli İşçi Qrupunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdilər və regionun iqtisadi potensialının üzə çıxarılması məqsədilə konkret layihələrin tezliklə həyata keçirilməsinin zəruriliyini vurğuladılar. Bununla da nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması, iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi, sərhədlərin müəyyənləşdirilməsi üçün komissiyaın yaradılması dəyişməz məqsədlər kimi bir daha təsdiqləndi. Torpaqlarını işğaldan azad etdikdən sonra Azərbaycan ötən ilin noyabrında və bu ilin yanvar ayında imzalanmış üçtərəfli bəyanatların tam şəkildə həyata keçirilməsi, bölgədə bütün kommunikasiyaların açılması, iki ölkə arasında sərhədlərin delimitasiya prosesinin başlanması mövqeyindən çıxış edib. Bununla respublikamız həm də regionda sülhün yaranması ilə bağlı təşəbbüslərini bir daha ortaya qoyub. Soçidə imzalanən bəyanatda yer alan məsələlər də Azərbaycanın mövqeyinin tam şəkildə ifadə olunmasıdır.

Mətbuata bəyanatında Prezident İlham Əliyev bir daha bildirdi ki, Azərbaycan Ermənistanla çoxillik qarşıdurma səhifəsini çevirmək, normal qarşılıqlı fəaliyyət mərhələsinə başlamaq əzmindədir: «Bu gün bu məsələlərdə çox ətraflı, mən deyərdim, səmimi söhbət oldu. Biz öz planlarımızı, hər iki tərəfi narahat edən məsələləri açıq müzakirə etdik. Ən başlıcası, mübahisələrin, fikir ayrılıqlarının nizamlanması işində qəbul etdiyimiz qərarlar, zənnimcə, Cənubi Qafqazda vəziyyətin daha təhlükəsiz və proqnoz-

laşdırıla bilən olmasına şərait yaradaçaq. Vladimir Vladimiroviçin qeyd etdiyi kimi, humanitar xarakterli məsələlər də müzakirə edilib. Azərbaycan həmişə, - istər döyüş əməliyyatları dövründə, istər onlardan sonra, - bütün humanitar normalara riayət edilməsinə ardıcıl tərəfdar olub. Deməliyəm ki, hərbi əməliyyatlar bitəndən sonra saxlanılmış 100 nəfərdən çox erməni hərbi qulluqçu, o cümlədən bir nəfər bu gün səhər Ermənistan tərəfə verilib. Yaralanmış hərbi qulluqçuya azərbaycanlı həkimlər tərəfindən tibbi yardım göstərilib, bir nəfər mülki şəxs yolu əzəraq bizim əraziyə keçib. Yəni, biz həmişə humanizm prinsipinin aliliyini əsas götürmüşük və bundan sonra da işi bu istiqamətdə davam etdirmək niyyətindəyik. Biz Ermənistan

tərəfindən də regionda vəziyyətin daha artıq dərəcədə proqnozlaşdırıla bilən olması üçün şərait yaradılması niyyətini görürük. Mən dəfələrlə demişəm, biz Azərbaycanda Ermənistan ilə çoxillik qarşıdurma səhifəsini çevirmək, normal qarşılıqlı fəaliyyət mərhələsinə başlamaq əzmindəyik və düşünürəm ki, məhz bu formatda öz məqsədlərimizə çatacağıq». Rusiya dövləti də Azərbaycanın mövqeyinə bütünlüklə tərəfdar olub. Vladimir Putinin İlham Əliyevə hörmət və ehtiramla yanaşması və Azərbaycan Prezidentinin regionun gələcəyi ilə bağlı bu vaxta kimi səsləndirdiyi fikirlərin Soçi bəyanatında öz əksini tapması proseslərin rəsmi Bakının iradəsindən kənarda inkişaf etmədiyinin göstəricisidir.

Yeni bəyanat Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanın bölgədə yaratdığı yeni geosiyasi vəziyyətin və ölkəmizin diplomatik müstəvidə həyata keçirdiyi aktiv fəaliyyətin nəticəsidir. Xüsusən də Bəyanatda təsbit edilən müddəalar Azərbaycan diplomatiyasının bu istiqamətdə qarşıya qoyduğu məqsədlərinə tam uyğundur.

Əslində, Soçi bəyanatı 2020-ci il 10 noyabr və 2021-ci il 11 yanvar tarixli bəyanatlarının yerinə yetirilməsini nəzərdə tutur. Bəyanatın əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, tərəflər əvvəlki iki sənədin bütün müddəalarının bundan sonra ardıcıl surətdə yerinə yetirilməsinə və ardıcıl riayət edilməsinə maraqlı olduqlarını təsdiqləyirlər. Tərəflər, həmçinin həmin bəyanatlardan irəli gələn, həllini gözləyən məsələlərin tezliklə həllinə yönəlmiş birgə səyləri fəallaşdırmaq barədə razılığa gəliblər. Əgər Ermənistanın siyasi rəhbərliyi müdrik, qətiyyətli və ardıcıl mövqeyə sahib olsaydı, İkinci Qarabağ müharibəsindən ötən bir il ərzində daha da irəli getmək, bütün fikir ayrılıqlarını siyasi dialoq vasitəsilə aradan qaldırmaq, nəticəyönümlü fəaliyyət qurmaq baxımından bir çox işlər görüldə bilərdi. Belə tədbirlərdə Azərbaycan tərəfindən humanitar tədbirlərin həyata keçirilməsi, nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin bərpası, tərəflər arasında etimad mühitinin yaradılması, sülhə töhfə verilməsi kimi mühüm fəaliyyət istiqamətləri daxilidir.

Ümumilikdə isə Soçidə hər şeydən əvvəl, ona nail olundu ki, bu dəfə konkret vaxt müəyyənləşdirməklə, Paşinyanın prosesi müxtəlif bəhanələrlə növbəti dəfə uzatmaq cəhdinin qarşısı alındı. Tərəflər arasında bir-birinin ərazi bütövlüyünün

və dövlət suverenliyinin tanınmasının və yekun sülh sazişinin imzalanmasının tələşdirilməsinin vacibliyini bildiren Rusiya Prezidenti Putin mətbuat konfransında elan etdi ki, bu ilin sonunadək xüsusən də iki dövlət arasında sərhədin demarkasiyası və delimitasiyası mexanizmlərini yaratmaq barədə razılığa gəliblər. BMT-nin Baş katibi Soçidə keçirilmiş görüşü və bu görüşdən sonra qəbul edilmiş birgə Bəyanatı alqışlayıb. Baş katib, eyni zamanda Rusiya Federasiyasının təmasların asanlaşdırılmasındakı rolundan məmnundur. Bu barədə məlumat Baş katibin ofisinin saytında yerləşdirilib. **“Baş katib Azərbaycan və Ermənistan arasında birbaşa yüksək səviyyəli təmasın yaradılmasına dair öhdəlikləri təqdir edir, tərəflərin 2020-ci il 9 noyabr**

və 2021-ci il 11 yanvar tarixli bəyanatların tam həyata keçirilməsinə dair götürdüyü öhdəlikləri alqışlayır. BMT-nin əsas prinsipi budur ki, davamlı sülh yalnız dialoq yolu ilə mümkündür. Bunun üçün təşkilat tərəfləri bütün mümkün yollarıdan istifadə etməyə çağırır. BMT regionda sülhün bərqərar olması üçün bütün səyləri dəstəkləməyə hazırdır”, - deyə məlumatda qeyd edilir.

ARTIQ ERMƏNİSTANIN ONUN ÜZƏRİNƏ QOYULAN ÖHDƏLİKLƏRDƏN QAÇA BİLMƏSİ MÜMKÜNSÜZDÜR

Azərbaycan və Rusiya prezidentlərindən fərqli olaraq, Ermənistanın baş naziri görüşə tam başqa bir gündəliklə gəlmişdi. N.Paşinyanın gündəliyi Azərbaycanı Ermənistanın ərazi bütövlüyünü pozmaqda ittiham etmək, bu əsasda Rusiyadan ən azı diplomatik dəstək almaq, hərbiçilərin geri qaytarılması məsələsində praktik nəticələr əldə etmək, nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin Zəngəzur dəhlizi açmadan deblokadəsi üzrə razılığa gəlmək və delimitasiya-demarkasiya prosesləri çərçivəsində Azərbaycana məxsus əraziləri özündə saxlamaqdan ibarət idi. Bu gündəlik N.Paşinyanın üçtərəfli görüşdə səsləndirdiyi cümlələrdə də əks olundu. Lakin Ermənistanın baş naziri nitqini yekunlaşdırdıqdan sonra yenidən çıxış edən Rusiya prezidenti diqqəti bir daha kommunikasiyaların açılmasına, delimitasiya və demarkasiya prosesinə və regional dinc birgəyaşayışa yönəldirdi. Başqa sözlə desək, Rusiyanın gündəliyini təqdim edən V.Putin, rəsmi Bakı və Moskvanın eyni maraqları hədəflədiyini birbaşa bildirdi və Paşinyanın iddialarını rədd etdi.

Soçidə qəbul edilən bəyanatın Ermənistan üçün roluna gəldikdə, bu sənəd İrəvanı bir daha kapitulyasiya aktının şərtlərinə əməl etməyə vadar edir və bu ölkədə revanşist meyillərin baş qaldırma ehtimalının heç bir perspektivi olmadığını, yalnız Ermənistanla fəlakət gətirəcəyini təsdiqləyir. Eyni zamanda, bu sənədi təsdiqləməklə, Nikol Paşinyan Ermənistanın qeyd olunan məsələlərə dair öhdəliyinə bir daha imza atdı. Artıq Ermənistanın onun üzərinə qoyulan öhdəliklərdən qaça bilməsi mümkündürsüzdür. Ona görə Paşinyan bölgədə yaranmış yeni reallıqlarla barışmaq məcburiyyətində qalaraq, ölkəsinin ictimai rəyini Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və dövlət suverenliyini tanımağın qaçılmaz olduğuna inandırmağa çalışacaq, çünki başqa yolu yoxdur. O, mətbuat konfran-

sındakı çıxışını belə yekunlaşdırıb: **“Mən Ermənistanın və Ermənistan xalqından mandat almış Ermənistan hökumətinin ölkəmiz üçün, bizim region üçün dinc inkişaf əsasını başlanmasına hazır olduğunu təsdiq edirəm”**. Göründüyü kimi, Ermənistan rəhbərliyi artıq başa düşür ki, Azərbaycanı hərbi təxribatlarla hədələmək onlara heç nə qazandıra bilməz. Bu kimi təxribatlar Ermənistanı daha böyük faciələr gətirə bilər. Bir məsələni də nəzərdən qaçırmamalıyıq ki, Azərbaycanın maraqlarına uyğun istənilən hadisə Ermənistanı narahatlıq yaradır və Paşinyanın vəziyyətini daha da ağırlaşdırır. Soçi görüşündən sonra Ermənistanı kütlənin yenidən küçələrə çıxması bunu bir daha sübut etdi. Əslində bu sənəd erməni toplumunda üçtərəf-

nazirinin bu sözlərinə mətbuata bəyanatında fikir bildirmədi, **“giron”, “hərbi əsir”** kimi ifadələr işlətmədi. Paşinyanın gözləntilərinin əksinə olaraq, status və hərbi əsrlər məsələsinə ümumiyyətlə toxunulmaması da aydın göstərdi ki, Rusiya Azərbaycanın haqlı maraqlarını dəstəkləyir. Yekun bəyanatda da erməni tərəfin həmişə iddia etdiyi əsir və ya girovlar məsələsinə toxunulmadı. Onun guya Azərbaycanın Ermənistan ərazilərinə daxil olması ilə bağlı iddiaları, ümumiyyətlə, Rusiya tərəfində heç bir reaksiya doğurmadı.

İrəvan onu himayə edənlərin də ürəyinə yol tapmaqdan ötrü ATƏT-in Minsk Qrupunun yenidən bölgəyə gəlməsi üçün çox canfəşanlıq etdi. Amma sənəddə ATƏT-in Minsk qrupunun da adı çəkilmədi. Bu, artıq Minsk qrupunun da tarixdə qaldığını göstərir.

Nikol Paşinyanın qaldırdığı digər məsələ - Azərbaycan-Ermənistan sərhədində gərginlik məsələsi də sənəddə əks olunmayıb. N.Paşinyan üçtərəfli görüşdə çıxışı zamanı bu il mayın 12-dən bəri Ermənistan-Azərbaycan sərhədində böhranlı vəziyyətin yaranmasından, Azərbaycan qoşunlarının Ermənistanın suveren ərazisinə daxil olmasından şikayətlənsə də, yekun mətbuat konfransında bu mövzuya da toxunulmayıb.

RUSIYA PREZİDENTİ CƏNUBİ QAFQAZIN TALEYİ, GƏLƏCƏYİ İLƏ BAĞLI BÜTÜN VACİB QƏRARLARI MƏHZ

ERMƏNİSTANSIZ DA VƏRƏ BİLƏCƏYİNİ NÜMAYİŞ ETDİRDİ

Bir məsələni də qeyd etməliyəm ki, üçtərəfli görüşün əvvəlcə 2021-ci il noyabr ayının 9-da keçirilməsi planlaşdırılırdı. Hələ bir müddət əvvəl noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın ildönümü ərəfəsində Rusiyada belə bir görüşün keçiriləcəyi ilə bağlı məlumatlar da yayılmışdı. Lakin Ermənistanın Baş Naziri N.Paşinyan həmin vaxt bu görüşdən müvəqqəti yayına bilmiş və Azərbaycan prezidenti ilə görüşün Brüsseldə keçirilməsi üçün Avropa İttifaqı Şurasına müraciət etmişdi. Bu isə prosesə Qərb siyasi mərkəzlərini cəlb etmək üçün vaxt qazanmaq məqsədi ilə Nikol Paşinyanın 9 noyabr planlaşdırılan görüşü sabotaj etməsindən xəbər verdi.

N.Paşinyanın bütün ümidləri məhz həmin görüşə idi. Çünki manevr imkanlarının tam tükəndiyini aydın dərək edən Paşinyan Avropada ən azından vaxt udmaqla, ağır məğlub durumda hər hansı bir sənədi imzalamaqdan yayınmağa ümid edirdi.

Amma Paşinyanın sabotaj cəhdi baş tutmadı və Soçidə o, güzəştə getməyə məcbur oldu. Soçi görüşünün noyabrın 9-da baş tutmaması üçün müxtəlif bəhanələr səsləndirən, hələ də digər dövlətlərdən işğalçıqlı maraqlarının davam etdirmək, yaxud ölkəsində revanşizmi inkişaf etdirmək üçün siyasi vədlər alan, əvəzində isə regionu ayrı-ayrı siyasi qüvvələrin ziddiyyət və toqquşma obyektinə çevirmək istəyən Ermənistanın siyasi rəhbərliyi hər nə qədər cəhd göstərsə də, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə bu görüşün noyabrın 26-da keçirilməsindən imtina edə bilmədi.

Ona görə Paşinyan Soçidə part vəziyyətə də idi. Onun fiaskosunun bütün əlamətləri onun Soçi görüşü zamanı özünü aparmasında da bürüzə verirdi. Paşinyanın görüşə qədərki və görüşdəki davranışları, hərəkətləri, mimikası göstərdirdi ki, öhdəlikləri yerinə yetirməkdən başqa yolu yoxdur.

Paşinyanın görüşdən əvvəl onlayn mətbuat konfransında səsləndirdiyi destruktiv, sovinit fikirler isə Soçi danışıqlarının nəticəsiz qalmasına yönəlmiş təxribat və şəxsən Vladimir Putinin vasitəçiliyinə qarşı hörmətsizlik idi. Görüşü sabotaj etməklə Ermənistan həm də növbəti dəfə Rusiyaya nümayiş etdirdi ki, öz strateji tərəfdaşına qarşı satqınlıq və riyakarlılıq siyasətini davam etdirir. Təbii ki, onun Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelə çağırışları və Avropa vasitəçiliyini gündəmə gətirməsi Moskvaya növbəti signal oldu. Ermənistanın baş nazirinin ABŞ-in təşkil etdiyi **“demokratiya sammiti”**nə dəvət alması ilə lovğalanması da Moskvanın diqqətindən yayınmayıb. Çünki bu sammit **“soyuz müharibə”**dən sonra Rusiyaya qarşı yaradılan yeni koalisiyadır və bu koalisiyada yer alan yeganə KTMT və Avrasiya İttifaqı üzvü Ermənistandır.

23-29 dekabr 2021-ci il

Bütün bunları Rusiya rəhbərliyi görür və dəyərləndirir. Bütün bunlar Soçi görüşündə nəzərə çarpdırıldı. Rusiya Prezidenti Cənubi Qafqazın taleyi, gələcəyi ilə bağlı bütün vacib qərarları məhz Ermənistanı da verə biləcəyini əyani olaraq göstərdi. Rusiya, eyni zamanda Ermənistanla bağlı vacib qərarların məhz Moskvadan verildiyini Qərbə nümayiş etdirdi. Kreml rəhbəri bir daha İrəvana anlatmağa çalışdı ki, Ermənistanın faktiki olaraq prosesə başqa gücləri qoşmaq istədiyini çox yaxşı anlayır və buna heç vaxt imkan verməyəcək. Beləliklə, Rusiya bu görüşü təşkil etməklə Paşinyanın Brüssellə bağlı ümidlərini puç etdi. Rusiya Prezidenti Brüssel görüşünə qədər nəticələrin əldə edilməsinin vacibliyini vurğuladı. Yəni, o, Brüssel görüşünün sırf deklarativ xarakterli olması üçün bütün addımların atılacağına işarə etdi. Bununla da Ermənistanı və onun Qərbdəki havadarlarına artıq start götürmüş müsbət proseslərə mane ola bilməyəcəkləri mesajı ötürüldü.

Görüşün Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə Brüsseldəki Azərbaycan-Ermənistan görüşündən əvvəl keçirilməsi bir daha göstərdi ki, Rusiya dünyanın ən böyük, Qafqazın isə ən güdrətli dövləti olaraq regionda baş verən bütün proseslərdə maraqlıdır. Digər tərəfdən, indiki halda Azərbaycanın Qərb tərəfindən ona danışılan 30 illik nəzəriyyəni dinləməyə nə həvəsi, nə də vaxtı var. Azərbaycan, həmçinin onların müsbət niyyətinə ciddi inam bəsləmir. Azərbaycan 30 ilə yaxın dövrdə Qərb siyasi dairələrindən problemin həllində daha yüksək fəallıq, ədalətli yanaşma gözlədi. Lakin onlar 30 ildə hər cür saxtakarlığa əl ataraq Azərbaycana badaləq vurmağa çalışdılar. Hətta problemin Ermənistanın lehinə həll olunması üçün bütün variantları sınaqdan keçirdilər. Reallıq budur ki, 30 ildə Fransanın, ABŞ-in həmsədr ölkələrin mandatlarına uyğun olmayan mövqe nümayiş etdirmələri, neytrallığı qorunamaları, işğalçını adı ilə çağırmadan münəqişənin ədalətli həllindən danışmaları və sonda Vətən müharibəsinin baş verməsinə yol açmaları onlara qarşı etimadsızlıq mühitinin yaranmasına səbəb oldu.

Ermənistan tərəfindən dağıdılmış ərazilərlə bağlı Azərbaycana Minsk qrupu səviyyəsində ciddi heç bir dəstək verilmədi. Əksinə, daha çox bu məsələnin bağlanması çalışdılar. Ona görə də Azərbaycan məhz konkret sahədə, real marağı olan tərəflər arasında bağlanan sənədi əsas götürərək gələcəyə doğru irəliləməyi vacib sayır. Bu baxımdan Qərbin vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşlər Azərbaycan üçün prinsipial olaraq o qədər də əhəmiyyət kəsb etmir.

Diqqət çəkən və təəssüf hissi doğuran məqam budur ki, bir sıra Qərb siyasi daialəri, o cümlədən Fransa Vətən müharibəsində olduğu kimi, postmünəqişə dövründə də Azərbaycana qarşı mövqeyində müsbətə doğru heç bir dəyişiklik etmədi. Nəinki etmədi, hətta bu ölkə sülh prosesinin qarşısını alınması üçün əlindən gələni edir. Vətən müharibəsi günlərində bitərəfliyi tamamilə kənara qoyaraq, Ermənistanın müdafiəsinə qalxan Fransanın siyasi dairələri yenə də sülh prosesinə zidd hərəkətlərini davam etdirməkdədirlər. Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərindəki separatçıların 2021-ci ilin noyabr ayında Fransa senatında bəzi rəsmilər səviyyəsində **“rəsmi qonaq – nazir və parlament spikeri”** kimi qəbul

edilməsi bir daha göstərdi ki, bu ölkənin siyasi dairələri Azərbaycanın ədalət yolu ilə həll etdiyi keçmiş problemi süni yolla canlandıрмаğa uğursuz cəhdlər edirlər. Vətən müharibəsindəki qələbə ilə Azərbaycan regionda yeni reallıqlar yaradıb. Əsas reallıqlar torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi, Dağlıq Qarabağ münəqişəsinin başa çatması, Azərbaycan ərazilərində ikinci erməni dövlətinin yaradılması cəhdlərinin qarşısının birdəfəlik alınmasıdır. Bu müharibənin digər reallıqları Azərbaycanın erməni vəhşiliyini dünyaya çatdırması, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin sürətlə bərpa edilərək yenidən qurulması, kommunikasiyaların açılmasıdır.

Bu proseslərdə Fransa iştirak etmir. Çünki erməni sevgisini gizlətməyən bir dövlət vaxtilə Qarabağ münəqişəsinin ədalətli həllinə razı ola bilmədiyi kimi, yeni reallıqlara da xoşməramlı dəstək verə bilməz. Ona görə bu ölkənin siyasi dairələri Azərbaycanla Ermənistan arasında yarana biləcək sülhün qarşısını almaq, əngəlləmək üçün proseslərə zidd fəallıqla məşğul olurlar. İstər Ermənistan hakimiyyəti ilə təmaslar zamanı, istər Rusiya sülhməramlılarının nəzarəti altın-

AZƏRBAYCANLA RUSİYA ARASINDA STRATEJİ TƏRƏFDAŞLIQ YENİ İNKİŞAF MƏRHƏLƏSİNƏ QƏDƏM QOYUR

Prezident İlham Əliyevin Soçi səfəri zamanı Rusiya ilə münasibətlər də diqqət mərkəzində oldu. Hazırda Azərbaycan-Rusiya münasibətləri müstəqillik tariximizdə ən yüksək dövrünü yaşayır. Ölkələrimiz arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşımaqla yanaşı, qarşılıqlı maraq üzərində qurulmuşdur.

Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin yüksək etimada əsaslanması və strateji tərəfdaşlıq xarakteri bütün sahələrdə də özünü göstərməkdədir. İki ölkə arasında humanitar forumlar keçirilməklə yanaşı, hökumətlərarası komissiyalar da yaradılıb. Hökumətlərarası komissiyaların fəallıyyəti iqtisadi potensialı düzgün dəyərləndirərək bu sahədə əməkdaşlığı dərinləşdirir. Hazırda Azərbaycanla Rusiya arasında iqtisadiyyat və humanitar sahələrin əksər sferalarını əhatə edən 7 yol xəritəsi icra olunur. Həmçinin, Azərbaycanın Rusiyada ticarət evləri açılır və qeyri-neft məhsullarımızın təşviqi üçün

multikultural dəyərlərinə verilmiş yüksək qiymətdirsə, digər tərəfdən rusafob meyillərin durmadan artdığı Ermənistanı ünvənlənmiş ciddi xəbərdarlıq mesajıdır. Təbii ki, Rusiyada təhsil alan gənclər birlikli mütəxəssislər kimi formalaşmış ölkəmizin iqtisadi inkişafında iştirak edəcəklər. Eyni zamanda, Bakıda da Rusiyanın aparıcı universitetlərinin filialları fəallıyyət göstərir və ölkəmiz üçün vacib mütəxəssislər hazırlanır.

2021-ci ilin noyabr ayında Rusiya prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin, baş nazirin müavininin, Elmlər Akademiyasının prezidentinin Azərbaycana gəlməsi və 30-dan çox şirkətin iştirakı ilə Bakıda biznes konfransının keçirilməsi kimi mühüm hadisələr Azərbaycan-Rusiya münasibətlərin dərinləşməsindən xəbər verdi. Bütün bunlar həm də Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin Qarabağdan kənar zəmində yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini göstərir. Prezident İlham Əliyev bu barədə danışaraq deyib: «Azərbaycanda rus dilinin, o cümlədən təhsil prosesləri vasitəsilə populyarlaşdırılması və qorunub saxlanması üzrə bizim fəallıyyətimizi qiymətləndirdiyinizə görə sağ olun. Sizə həm də ona görə

bir hissəsini səciyyəyləndirmək üçün kifayət qədər əlamətdardır».

Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin gerçək durumunu iki liderlərin 26 noyabr görüşü nümayiş etdirdi. Vladimir Putinin İlham Əliyevi yüksək səmimiyyətlə qarşılamasının özü əslində çox mətləblərdən xəbər verirdi. Baxmayaraq ki, Nikol Paşinyan Soçiyə daha tez yollanmışdı, amma Rusiya prezidenti ilk olaraq Azərbaycan lideri ilə ikitərəfli görüşü reallaşdırdı, daha sonra üçtərəfli üç saatlıq müzakirə, yekunda da bəlkə də protokol xatirinə Ermənistanın baş naziri üçün ayrılan qısaca vaxt.

Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin görüşü onlar arasında tam qarşılıqlı anlaşmanın olduğunu göstərdi. Faktiki olaraq, Soçidəki danışıqlarda onlar eyni tərəf kimi çıxış etdilər. Bununla Moskva Rusiya ilə konstruktiv qarşılıqlı əlaqə qurmaq istəyən tərəfdaşlara necə münasibət göstərdiyini nümayiş etdirdi. Bakı isə Rusiyanın Cənubi Qafqazda vasitəçi kimi rolunu təsdiqlədi. Demək olar ki, bu gün Rusiyanın regionda müttəfiqi məhz Azərbaycandır. İki ölkənin münasibətləri həm iqtisadi və humanitar, həm də siyasi sahədə bundan sonra da yalnız pozitiv istiqamətdə inkişaf edəcək.

Düzüldür, xarici əllər, həmçinin erməni çevrələri zaman-zaman münasibətlərə xələl gətirməyə cəhdlər göstərir, ancaq sağlam yanaşma, ağıllı siyasət bu sədləri də aşmaqdadır. Xüsusilə də Putin-Əliyev münasibətlərinin geridönməz səviyyədə olması, yüksək etimad mühitinin formalaşması müxtəlif rəsmi qurumlar və diplomatik çevrələr üçün yol xəritəsi rolunu oynamaqdadır. Məhz bu səbəbdəndir ki, hər iki ölkənin rəsmi şəxsləri arasında qarşılıqlı səfərlərin dinamikası getdikcə yüksəlir. Rusiya ilə Azərbaycanı düşmənlər etmək həm də Qarabağın Ermənistanı əbədi ilhaqı layihəsinin tərkib hissəsi idi. Amma niyyətləri baş tutmadı.

Soçidə qəbul edilmiş birgə Bəyanat, üçtərəfli görüş çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə keçirdiyi ikitərəfli görüş və müzakirə olunan məsələlər Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin çox yüksək səviyyədə olduğunu göstərdi. Prezident İlham Əliyev mətbuatı bəyanatında qeyd etdi ki, Azərbaycan üçün Rusiya dostdur, strateji tərəfdaşdır: “Mən deyirdim ki, hətta strateji tərəfdaşlıqdan da artıqdır. Bu yaxınlıq Azərbaycanla Rusiya arasında etimada əsaslanan münasibətlərin səviyyəsi, o cümlədən ən həssas məsələlər barəsində Ermənistan ilə ortaq fikrə gəlməyimizə şərait yaradır. Düşünürəm ki, Soçi Bəyanatının yekununun nəticələri Azərbaycan üçün müsbət nəticələnməkdir. Həmçinin proseslərin gedişi bu məsələlərin çox gözəlmək lazım gəlməyəcəyini də göstərir. Bu istiqamətdən yanaşsaq, regionda vəziyyət daha təhlükəsiz və region ölkələri üçün də əlverişli olacaqdır”.

Prezidentlər İlham Əliyev və Vladimir Putin arasında Soçidə keçirilən ikitərəfli görüş göstərdi ki, Azərbaycanla Rusiya arasında strateji tərəfdaşlıq yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyur. Artıq başa çatmış münəqişədən sonrakı proseslərə bağlı əldə olunan razılaşmalara gəldikdə isə Soçi görüşünü Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nüfuz və intellektual üstünlüyü ilə başa çatdırmaq nəvəti diplomatik uğur kimi qiymətləndirmək olar. Eyni zamanda, bu görüş təsdiq etdi ki, Bakı və Moskva ümumi regional yanaşmaya malikdir, liderlər arasında isə etibar, dostluq və qarşılıqlı anlaşma mövcuddur.

da olan Azərbaycan ərazilərinə səfərlərlə sülhün qarşısını almağa çalışırlar. Təbii ki, Fransanın siyasi dairələrinin bu hərəkətləri mənasız və əhəmiyyətsizdir. Azərbaycan diplomatiyası Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hərbi əməliyyatlar dövründə olduğu kimi, müharibədən sonrakı bir il ərzində də respublikamızın milli maraqlarının qorunması naminə ardıcıl və qətiyyətli mövqe nümayiş etdirib. Bu qətiyyətli mövqenin nəticəsi kimi, Fransa bütün proseslərdən kənarda saxlanılıb. Soçi görüşü də Azərbaycanın öz milli maraqlarını uğurla təmin etməsinin növbəti təcəssümü oldu. Bu görüş Azərbaycanın haqlı mövqelərini təsdiq etdi və Rusiya tərəfindən dəstəkləndiyini göstərdi. Azərbaycan və Rusiya regionda təhlükəsizliyin və sülhün təmin olunması üçün birgə səylər göstərmək iradəsinə növbəti dəfə ortaya qoydular. İrəvanla Moskva arasındakı bu inamsızlıq mühiti fonunda Azərbaycanın düşünülmüş siyasəti, həm Rusiya, həm Türkiyə ilə etibarlı tərəfdaşlığı sayəsində regionda yeni təhlükəsizlik arxitekturası qurulur və onun müəllifi də Prezident İlham Əliyevdir.

işlər görülür. Bununla bərabər, Rusiyanın müəssisələrinin Azərbaycanda filialları açılır. O cümlədən, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə “KamAZ” zavodunun filialının yaradılması ilə razılıq əldə olunub. Pandemiya ilə bağlı bütün məsələlərə və bununla əlaqədar iqtisadiyyatda mədudiyyətlərə baxmayaraq, 2021-ci ilin 9 ayı ərzində Azərbaycanla-Rusiya arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi 11 faiz artıb. Rusiyanın 900-dən çox müəssisəsi Azərbaycanla əməkdaşlıq edir. Bunlar onu göstərir ki, Rusiya Azərbaycanın əsas iqtisadi-ticarət tərəfdaşlarından biridir. Ölkələr arasında ticarət dövriyyəsi artan tempə inkişaf edir və müəyyən olunmuş hədəflərin icrasına yönəlib. Prezidentlərin görüşündə iqtisadi sahədə xüsusilə Rusiya şirkətlərinin Azərbaycanda fəallıyyətinin genişlənməsi barədə konkret rəqəmlər qeyd olundu. Eyni zamanda, ticarət dövriyyəsinin həcmimin artması da müsbət tendensiya xəbər verir. Humanitar sahələ əməkdaşlığın səviyyəsi ürəkəqandır. Görüşdə Azərbaycanla rus dilinə olan münasibətə görə Rusiya Prezidenti dövlətimizin başçısına təşəkkür etdi. Bu, bir tərəfdən Azərbaycanın

təşəkkür etmək istərdim ki, Azərbaycan tələbələrini Rusiyada təhsil almaları üçün gözəl şərait yaradılıb. Bu səfərdən əvvəl son məlumatları gözdən keçirdim, 15 mindən çox azərbaycanlı, Azərbaycan vətəndaşı Rusiyanın ali məktəblərində təhsil alır. Əslində, bu, bütöv bir ali məktəb deməkdir. Burada çox yaxşı təhsil verilir və bu, avtomatik olaraq ölkələrimiz arasında körpü olur. Bizim münasibətlərimizin inkişafı işində bu həftə çox əlamətdar olub. Mən bu həftə Rusiya Federasiyası hökumətinin sədrinin müavini qəbul etmişəm, dünən axşam Rusiya Elmlər Akademiyasının prezidentini qəbul etdim. Sizin humanitar əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəniz Azərbaycanın və Ermənistanın intellektualları, mədəniyyət xadimləri arasında Rusiya tərəfin fəal iştirakı ilə əlaqələrin nizamlanması kimi çox mühüm bir missiya ilə bütün həftə ərzində Bakıda olub. Bu günlərdə, bu həftə Rusiyanın ixrac mərkəzi və “Roseksimbank”ın böyük biznes konfransı keçirilib. Bu konfransda Rusiyanın 30-dan çox şirkəti iştirak edirdi. Yəni, bu bir həftə bizim qarşılıqlı fəallıyyətimizin istiqamətlərinin yalnız

11 ayda neft-qaz sektoruna 4,8 milyarddan çox vəsait yönəldilib

Bu ilin yanvar-noyabr aylarında neft-qaz sektoruna 4 milyard 854,1 milyon manatlıq vəsait yönəldilib.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 6 milyard 854 milyon manatlıq vəsaitin 1 milyard 214,9 milyon manatı (ümumi sərmayənin 10,4 faizi) qeyri-neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilib.

Əhalinin banklardakı əmanətləri tarixi maksimum səviyyəyə çatıb

Əhalinin (sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslər istisna olmaqla) banklarda olan əmanətləri noyabr ayında 1,9 faiz (167,1 milyon manat) artaraq 8 milyard 880,9 milyon manat təşkil edib (tarixi mak-

simum səviyyə). AZƏRTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadla xəbər verir ki, əmanət portfelinin 59,3 faizi (5 milyard 267,7 milyon manat) fiziki şəxslərin müddətli əmanətlərindən ibarətdir.

Bankların depozit portfelində 3 faiz artım olub

Bankların depozit portfelini noyabr ayında 3 faiz (717.5 milyon manat) artıb (ilın əvvəlindən 19.4 faiz artım).

AZƏRTAC Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadla xəbər verir ki, öhdəliklərin strukturunda depozit portfelini üstünlük təşkil edir (cəmi öhdəliklərin 81 faizi və ya 24,743.6 milyon manat).

Ötən ay 4 milyard dollarlıq ticarət əməliyyatları aparılıb

Noyabrda Azərbaycanla ticarət əməliyyatlarının dəyəri 4 mlrd. 27,7 mln. ABŞ dolları olub.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, ticarət əməliyyatlarının ümumi dəyərinin 1 mlrd.

76,1 mln. dolları idxalın, 2 mlrd. 951,5 mln. dolları isə ixracın payına düşüb.

On bir ayda Azərbaycanda 30,2 milyard dollara yaxın ticarət əməliyyatları aparılıb

Yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanda ticarət əməliyyatlarının dəyəri 30 mlrd. 209,2 mln. ABŞ dolları olub.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, ticarət əməliyyatlarının 10 mlrd. 409,8 mln. dolları

idxalın, 19 mlrd. 799,3 mln. dolları isə ixracın payına düşüb.

690 лет Легендарный генерал Кямиль Мамедов

19 декабря, свой 90-летний юбилей справляет один из самых известных юристов республики, бывший заместитель министра внутренних дел Азербайджанской ССР генерал-майор Кямиль Мамедов.

Генерал прошел долгий путь от рядового сотрудника комсомола и начальника райотдела милиции до должности замминистра и активно пытался погасить огонь сепаратизма в Карабахе. Будущий генерал родился в Баку в 1931 году, пошел в столице в школу, но закончил обучение в Евлахе, куда семья переехала из-за работы отца. Еще в самом юном возрасте Кямиль Мамедов проявлял большой интерес к юриспруденции. Его детство прошло в трудные годы, когда большое число видных представителей азербайджанской интеллигенции подвергались репрессиям. Юный Кямиль Мамедов не мог понять причин происходящего, но уже тогда он определил для себя, что станет юристом. Окончив школу, успешно сдал экзамены на юридический факультет Азербайджанского государственного университета. Свою трудовую деятельность будущий генерал начал с комсомола, и в 1957 году уже занимал должность первого секретаря райкома комсомола Маштагинского района. Но юного юриста тяготила работа в комсомоле, он мечтал начать работу по своей специальности. Благо молва о подающем большие надежды молодом и перспективном юристе-комсомольце уже успела облететь правоохранительные органы. Судьба сама вела юного юриста. В конце 1959 года Кямиля пригласил к себе на прием министр внутренних дел Али Керимов. В ходе недолгой беседы министр заявил, что знаком с его личным делом и получил много положительных характеристик о его деятельности. Министр предложил Кямилю Мамедову занять должность начальника отдела милиции Маштагинского района. Молодой юрист пообещал министру оправдать оказанное доверие... и сдержал свое слово. В последующие 30 лет своей работы в органах внутренних дел Кямиль Мамедов не получил ни одного взыскания. Напротив, он удостоивается десятков наград и премий, среди которых почетная грамота Верховного Совета Азербайджанской ССР и одна из высших наград того времени - в 1977 году по представлению руководителя республики Гейдара Алиева Кямиль Мамедов был награжден орденом Трудового Красного Знамени. Когда с благословения министра Кямиль Мамедов был назначен на должность начальника отдела милиции в Маштаги

ему было всего 27 лет. В январе 1960 года Маштагинский район был упразднен, а поселок Маштага был включен в состав Азизбековского района. Кямиль Мамедов продолжил работать начальником 9-го отделения Азизбековского района. Успешная работа начальника Мамедова была замечена руководством МВД, и он начал стремительно продвигаться по карьерной лестнице. С 1964 по 1967 год Кямиль Мамедов работал в должности начальника отдела водоснабжения Транспортной милиции МВД, с 1967 по 1968 год на посту начальника первого подразделения ОБХСС. В этом управлении он проработает до 1971 года.

В 1977 году министр внутренних дел Ариф Гейдаров предложил Кямилю Мамедову возглавить ОБХСС. И ему удалось в корне поменять работу ОБХСС, больше эта грозная организация не охотилась за мелкими торговцами и спекулянтами, а направила все усилия на борьбу с крупными дельцами. Успехи нового начальника были налицо. В 1981 году министр внутренних дел Джафар Велиев принимает решение о назначении Кямиля Мамедова своим заместителем. Прошло чуть больше 20 лет, как молодой юрист пришедший на прием к министру внутренних дел, дослужился до должности заместителя министра.

На посту заместителя министра Кямиль Мамедов предпринимает усилия по повышению эффективности работы министерства, впервые внедряет электронные вычислительные машины, благодаря которым создает единую базу преступников и наркоманов. Фактически он осуществил цифровую революцию в правоохранительных органах. За плодотворную деятельность на должности Кямилю Мамедову в 1983 году было присвоено звание генерал-майора. В 1987 году генерал Мамедов переносит тяжелую хирургическую операцию, после которой врачи запрещают ему выходить на работу, пока полностью не пойдут на поправку. Однако в 1988 году в Нагорном Карабахе начинаются бесчинства местных армянских сепаратистов. Ситуация была крайне сложная, и Кямиль Мамедов принимает решение вернуться на работу и сразу же отправиться в Ханкенди. В управлении Кямиля Мамедова в Карабахе было 6-7 тысяч милиционеров. Быстро оценив оперативную обстановку, генерал приходит к выводу, что все акции сепаратистов заранее спланированы и имеют единый организационный центр, о чем тут же докладывает руководству страны. Через некоторое время в Ханкенди прибыла делегация ЦК КПСС, которая изучала местную обстановку.

Прибывшие из Москвы делегаты запретили Кямилю Мамедову и местному МВД применять силу против демонстрантов и фактически связали им руки. Кямиль Мамедов все же создал специальный штаб по борьбе с сепаратистами, сотрудники МВД развезжали по селам и уговаривали местное армянское население не поддаваться на провокации. Однако в самый сложный период работы к Кямилю Мамедову меняется отношение со стороны тогдашнего главы республики во главе с А. Везириным. Генерала фактически вынуждают написать рапорт о выходе на пенсию.

Впоследствии на одном из званных вечеров в Москве Везиринов признается: **«В Баку я был несправедлив по отношению к трем людям - Лидии Расуловой и генералам Зие Юсифзаде и Кямилю Мамедову».** На пике своей карьеры один из самых способных азербайджанских генералов отправляется на пенсию, а пожар сепаратизма в Карабахе разрастается с новой силой...

Haqqin.az

Эрдоган сделал то, что не удалось Эльману Рустамову

На прошлой неделе лира обрушилась еще почти на 10%, пробив психологическую отметку в 18 лир за один доллар США. После чего на глазах произошло нечто невероятное – вначале падение турецкой валюты остановилось, а потом она стала резко дорожать, при этом, темпы роста настолько опережали темпы падения, что перед закрытием биржи 1 доллар США торговался уже за 12,5 лиры! Что же произошло?

Как известно, тема борьбы с галопирующей инфляцией и мер, предпринимаемых в этой связи правительством Турции, давно уже является главной в общественном дискурсе. О последнем решении кабинета министров – предоставить экспортным компаниям, затрудняющимся из-за резких колебаний обменного курса назначать цены, «форвардный валютный курс» напрямую через Центробанк Турции, президент Эрдоган сообщил в открытом обращении к нации. После чего начался ропот недовольных. Многие эксперты посчитали, что, на фоне рекордного падения турецкой лиры, эта мера явно недостаточна, поскольку направлена только на поддержку экспортеров. Однако Эрдоган продолжал пнуть свою линию, доказывая, что именно экспорт обеспечивает стране приток иностранной валюты, которой Турции сегодня так не хватает.

В то же время Эрдоган прекрасно понимал, что одним только поощрением экспортеров сбить панику на валютном

отражена в депозитах населения. То есть, если курс окажется ниже доходов от вкладов, то государство возьмет на себя обязательство покрыть гражданам разницу в турецких лирах. В результате главный «месседж» Эрдогана - от перепада курса валют ни один турецкий вкладчик не пострадает, сразу же вызвал доверие к лире и остановил её обвал. А вот то, что последовало дальше, уже способствовало укреплению турецкой национальной валюты. Все в том же обращении, глава государства сообщил, что налог на дивиденды, который выплачивают частные компании, будет теперь снижен на 10 процентов, что для повышения привлекательности турецкой системы негосударственных пенсий, государство поднимет свое финансовое участие в них с 5 до 30 процентов, что для стимуляции интереса инвесторов к активам в турецких лирах, выплачиваемая компаниями доля прибыли будет компенсироваться индексированными государственными ценными бумагами. Помимо этого, напомнив соотечественникам, что золотовалютные резервы Турции составляют 5.000 тонн золота или 280 миллиардов долларов, Эрдоган пообещал вскоре обнародовать процедуры, с помощью которых это богатство будет направлено в экономику страны. Судя по оперативной реакции ведущих финансистов в Анкаре, выход турецкой валюты из «пике» оперативно вызвал своего рода восторг доверия президенту

рынке невозможно. В то время, как ситуация, при которой огромные массы людей, боясь за судьбу своих сбережений, могут в любую минуту начать штурм банков, чтобы побыстрее обменять ежедневно обесценивающиеся лиры на доллары, приобретала все более реальные очертания. Мы, в Азербайджане, наблюдали такую картину в 2015 году, в дни девальвации маната. Люди тогда, не желая слушать заверения финансовых капитанов страны о том, что для паники нет никаких оснований, часами выстаивали очередь в обменниках, чтобы конвертировать свои скромные сбережения в более твердую, по их мнению, валюту, тем самым, еще больше нагнетая панику. Впрочем, то, что не удалось К сожалению, признаем - то, что шесть лет назад не удалось Центробанку Азербайджана и Эльману Рустамову, сделал вчера Реджеп Тайип Эрдоган, который нашел-таки оптимально короткий путь к массовому сознанию своих соотечественников.

В своем обращении к народу президент Турции заявил, что разница в курсе лиры по отношению к доллару будет отныне

Эрдогану. Сразу после его обращения к народу, Ассоциация турецких промышленников и бизнесменов (MUSIAD) выступила с поддержкой финансовой политики главы государства и привела свои аргументы: за три квартала нынешнего года турецкая экономика выросла на 11,7%, а турецкий экспорт превысил за период с ноября 2020 до ноября 2021 года 220 миллиардов долларов. «Вот уже 20 лет, как турецкая экономика борется с всевозможными манипуляциями как внутренних, так и внешних сил, - говорится в обращении MUSIAD. – За ними стоят попытки навязать свои условия рынку, среднегодовой рост которого составляет 5,3 процента и является одним из самых высоких в мире. Ассоциация выражает поддержку президенту Эрдогану и, в частности, его решению снизить учетную ставку». Итак, президент Турции вновь вывел из, казалось бы, неминуемого кризиса национальную финансовую систему, почти на 30 процентов «отыграл» курс лиры и предотвратил, казалось бы, неминуемую панику населения. Вопрос, надолго ли все это, остается открытым.

Haqqin.az

От имени Союза Экономистов Азербайджана и редакции газеты «İqtisadiyyat» поздравляем юбиляра с 90-летием, желаем крепкого здоровья и долгих лет жизни!

23-29 dekabr 2021-ci il

Erməni terroru və işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ekoloji vəziyyət

(əvvəli ötən sayımızda)

Qarabağ münaqişəsi dövründə (1989-1991-ci illərdə) avtobuslar partladılmış, 60-dan çox azərbaycanlı həlak olmuş, 150 nəfər yaralanmışdır. 1991-1994-cü illərdə qatarlar partladılmış, 60-a yaxın azərbaycanlı həlak olmuş, 105 nəfər yaralanmışdır. Erməni terroru nəticəsində hava nəqliyyatında 109 nəfər, metroda 27 nəfər həlak olmuş, 91 nəfər müxtəlif dərəcəli bədən xəsarəti almışdır. İşğal edilən ərazilərdəki azərbaycanlılar yurd-yuvalarından didərgin salındılar, ölkəmizin 60-dan çox rayonunda çətin vəziyyətdə yaşamağa məcbur edildilər. Erməni quldurları, ağzınlaşmış vəhşilər terror siyasətlərindən əl çəkmir, dinc əhalini atəşə tutur, sərhəd rayonlarını atəş altında saxlayırdılar.

4 aprel 2016-cı il tarixində ermənilər təmas xəttini keçməyə cəhd etdilər və şanlı ordumuz tərəfindən ciddi cavablarını aldılar. 12 iyulda Tovuz rayonunda təcavüzkarlar layiqli cavablarını almaqlarına baxmayaraq, 27 sentyabr 2020-ci ildə norma və qaydaları poza-raq yenidən ərazi iddiasına düşərək, bir neçə istiqamətdən Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini və hərbi obyektləri atəşə tutdular. Nəticədə mülki şəxslər və hərbiçilər arasında ölən və yaralananlar oldu. Erməni baş nazirinin işğal etdiklə-

ri torpaqlarımıza – Şuşaya gəlməsi, Cıdır düzündə yallı getməsi, qədim məskəni-miz olan Şuşanı Qarabağın paytaxtı edəcəyini söyləməsi azəri türklərinin mənliliyinə, qüruruna toxundu, bizi coşdurdu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin siyasi iradəsi sayəsində 27 sentyabr 2020-ci ildə uzun illər Ermənistanın işğal altında saxladığı torpaqlarımızı azad etmək üçün Azərbaycan Ordusu antiterror əməliyyatları apararaq əks hücumu keçdi. Məlum həqiqətdir ki, 30 il ərzində Qarabağ həqiqətləri barədə məlumatlar Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılsa da, əməli tədbirlər görülmürdü, ikili yanaşmalar mövcud idi. Bu müddətdə demokratiyadan danışan dövlətlər Azərbaycan torpaqlarının 20 faizindən çoxunun ermənilərin tapdağında qalmasına münasibət göstərmir, onlara qarşı sanksiyalar tətbiq etmirdilər. Onlar, həmçinin atəşkəs dövründə düşmənin təxribatlara əl atmasına göz yumurdular. Erməni terrorçuları dünyanın hər yerində öz hədəflərinə mütəmadi surətdə hücum edirdilər. Bu cür geniş yayılmış və təşkil edilmiş terror kompaniyasına istiqaməti kim verir? Belə terrorçu təşkilatı saxlamaq üçün pulu kim ödəyir? Bu terrorçu-

ları kim hazırlayır? Bu sualların cavabı çox aydındır və 30 ilə yaxın bir dövrdə ərazilərimizin işğalda saxlanılmasının səbəbkarları da elə onlardır. Fikir verin! Qarabağ münaqişəsinin həlli üç dövlətin – Amerika, Rusiya, Fransanın səlahiyyətlərinə verilərək, ATƏT-in Minsk qrupu yaradılsa da, 28 ildə onlar münaqişənin həllinə heç bir kömək göstərmədilər. Bütün bunları qeyd etməkdə məqsədim ondan ibarətdir ki, 30 ildə Minsk qrupunun mahiyyəti, Ermənistanın münaqişəni həll etmək istəyi, işğalçılığa son qoy-mamasının pərdəarxası görüntülərinin nədən ibarət olduğunu 44 günlük Vətən müharibəsi göstərdi: 27 sentyabrdan 9 noyabra qədər ermənilər hansı əxlaqın, hansı düşüncə və mənafeviyyətin sahibi olduqlarını çox aydın göstərdilər. Tərtər, Bərdə, Ağdam, Ağcabədi, Tovuz rayonlarının, Gəncə və Mingəçevir şəhərlərinin çoxlu sayda günahsız, dinc əhalisini öldürdülər, yaraladılar. Minlərlə yaşayış mənzilləri, çoxlu sayda mülki obyektlər dağıdıldı. Xocalı soyqırımını törədən və heç bir beynəlxalq təşkilat tərəfindən cəzalandırılmayan, heç bir sanksiyalar tətbiq edilməyən terrorçu Ermənistan dövləti daha ciddi, əxlaq və insanlığa sığmayan cinayətlər törətdilər. Hindistandan İrana gətirilmiş qaraçıların 400 il ərzində farslarla qarışığından əmələ gəlmiş bu mürdar, hay-küçü, əxlaqsız ermənilər heç bir hərbi obyekt olmayan və dinc əhali yaşayan Gəncədə, Bərdə və Tərtər rayonlarında yeni soyqırım törətdilər. Ekoloji vəziyyəti gərginləşdirir, meşələri, evləri yandırırdılar. Erməni terroru nəticəsində 60 min hektar meşələrimiz məhv edildi. Onlar su mənbələrindən ekoloji terror aləti kimi istifadə edir, Oxçuçay, Bərgüşad və Araz çaylarını çirkləndirirdilər.

Müharibə dövründə ölkə prezidenti dünyanın 30-a yaxın media qurumlarına müsahibə verdi. Bu informasiyalar real həqiqətləri beynəlxalq səviyyədə insanlara çatdırmaqda çox böyük, əvəzsiz rol oynadı. Prezident çox haqlı olaraq qeyd edir ki, “biz bu qələbəni birlik, əzm, iradə və güc hesabına əldə etdik.” Həm də qürurverici 44 günün anlarını yaşadıq, “qəhrəman əsgər və zabitlərimizin hesabına qələbə qazandıq”, 30 illik Qarabağ münaqişəsinə son qoyduq. Prezident haqlı olaraq göstərir ki, “biz bu torpaqlara Azərbaycan xalqının şücaəti hesabına qayıtmışıq”. Mən böyük fəxrə qeyd etmək istəyirəm ki, ölkəmizin uğurlu diplomatiya siyasəti və xalq-iqtidar birliyi ölkəmizə qələbə qazandırdı. Bu qələbə-nin əsasında güclü iqtisadiyyatımız du-

rur. Təsədüfi deyil ki, “iqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir” deyilir. Xalq-iqtidar birliyi və güclü iqtisadiyyat və ondan da güclü mənafeviyyəti qələbəmizin təmin olunmasına imkan verdi. Prezident İlham Əliyevin hər çıxışı işğaldan azad olunan şəhər və kəndlərimizə, şəhidlərimizə sonsuz məhəbbət, əsgər və zabitlərimizə həssas münasibət, 30 illik yaralı qəlbimizə məlhəm oldu, bizi qələbələrlə ruhlandırdı. Vətən müharibəsi Azərbaycan əsgərinin qüdrətini, qorxmazlığını, igidliyini ortaya çıxardı.

Qarabağ uğrunda apardığımız Vətən müharibəsində qardaş Türkiyə Cumhuriyyəti və 83 milyonluq xalq Azərbaycana çox böyük siyasi və mənafevi dəstək oldu, bizim haqq işimizdə bizimlə birlikdə oldular. Bu dəstəyə görə Türkiyə, Ukrayna, İsrail, Pakistan, Gürcüstan, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının bir çox üzvlərinə minnətdarıq.

Rayonlarımız, kəndlərimiz işğaldan azad olunduqca, sevinclər aşib-daşır, böyük coşqu ilə şənliklər, zəfər yürüşləri keçirilir, şanlı əsgər və zabitlərimizin, Ali Baş Komandanın şərəfinə qürurverici, sevincli kəlimələr ifadə olunurdu. O günlər qəlbimin fəxarət günləri idi və bəlkə də ömrümün ən xoşbəxt 44 gününü yaşadım. Bütün rayonlarımız gözəlliklər məskənidir, tarixi abidələr, böyük sərvalər diyarıdır, biz o yerlərin sahibi kimi o yerlərə dönürük.

Böyük ictimaiyyəti ilə qeyd etmək istəyirəm ki, insanlarımızın çox böyük səbri, vətənpərvərliyi, milli birliyi, ölkə rəhbərliyinin siyasi iradəsi və məharəti nəticəsində biz ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi bərpa etdik, yüzilliklər boyu xalqlar və insanlar arasında nifrət və düşmənçilik təbliğ edən erməni millətçilərinin iç üzvlərini açdıq, onların terror və işğalçılıq əməllərinin ifşasına nail olduq. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi, şanlı ordumuzun rəşadəti və şücaəti nəticəsində işğala, ədalətsizliyə son qoyuldu. Lakin illər keçsə də erməni vəhşilərinin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri amansızlıqlar, vəhşi münasibətlər yaddaşdan çıxmayacaqdır.

Uzun müddət müxtəlif vəzifələrdə işləmişəm. Ali təhsil məəssisəsində gənc nəslin təlim-tərbiyəsi ilə məşğul olmuşam, minlərlə insanla yaxın münasibətdə olmuşam. Yaxşı bilirməm ki, vətənpərvərlik ruhu, vətəna, torpağa, insanlara məhəbbət, sevgi, ana bətnində, ailədə, məktəbdə, ali təhsil ocaqlarında, sosial-ictimai yerlərdə formalaşır.

Bəzən böyüyə, kiçiyə, insana diqqəti, qayğıni indiki, müasir gənclərdə gör-

məyəndə məyus olur, gələcəyə nikbin baxa bilmirdim. Gənclərin təhsilə soyuq münasibəti, telefonla, kompüterlə vaxt keçirmələri məni sıxırdı. Bəzən yaşlı insanların yanında olanda, bu bədbinliyi onlardan duyanda pis olurdu. Müharibə göstərdi ki, gənclərin məşğuliyyətinə, münasibətinə vətənpərvərliyin, torpağa, insanlara məhəbbətin çox dərin kökləri vardır. Belə olmasaydı, Vətən müharibəsində bu gənclər nümunə göstərə bilməzdilər, şirin canlarını vətən, torpaq və insan üçün qurban verməzdilər. 44 günlük zəfər tariximizi özümüz yazmaqda hansı igidliklər göstərdiyi barədə qürurverici hadisələri fəxrə dinləyə bilməzdik, şahidi olmazdıq. Eşq olsun sizlərə, vətəninə, torpağına, bayrağına, dostunu, yoldaşını canından, qanından əziz bilən, igid övladlarımıza.

Əsgərlərimizin, zabitlərimizin ayaqları dəyən yerlərdə gül-çiçək açacaq, vətənimizin azadlığı, bütövlüyü uğrunda canından-qanından keçən şəhidlərimizin qanı tökülən yerləri cənnətməkəna çevirəcəyik, onların adı qədərbilən xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaqdır. Biz bütün şəhidlik zirvəsinə ucalan, tarix yazan oğul və qızlarımızın qarşısında həyatımızla, varlığımızla borcluyuq. Milli birliyimiz, ölkə rəhbərliyinin – Ali Baş Komandanın iradəsi və müzəffər ordumuzun qazandığı tarixi qələbəni qiymətləndirərək, qarşıdakı dövrdə əsas amaliyyətimizin istiqaməti milləti gələcək hədəflər üçün kökləməkdən ibarət olmalıdır. Onu da bildirim ki, İAEƏ-dəki hər bir rayon, qəsəbə və kəndlərdə zəfərimizi, qəhrəmanlarımızı, Vətən müharibəsinin igidlik salnaməsini əks etdirən, torpağa, vətəna, bayrağa, insanlara məhəbbət aşılayan abidələr hazırlanmalıdır. Həm də açıq səmada müharibə qalıqlarının nümayişini üçün nümunələr saxlanılmalıdır. Bu həmin əraziyə gələn insanlarda müəyyən təəssürat yaratmağa istiqamətlənməlidir.

Sinəsində üçrəngli bayraq döyüş meydanına cəsarətlə atılan, qazi kimi ailəsinə, elinə-obasına döndən igid Azərbaycan əsgərləri, Siza tərbiyə verən ata və analar, biz Sizinlə fəxr edirik. Deyirəm ki, nə yaxşı ki, sizin kimi övladlarımız vardır və siz 30 illik ədalətsizliyə son qoydunuz, bizim Qarabağ boyda problemimizin həlli uşaqlarımıza, nəvələrimizə saxlanılmadı.

İbrahimov İ.H., i.e.d., prof.
Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü,
Bakı Biznes Universiteti

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin nizamnaməsi təsdiq edilib

İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyi

Prezident İlham Əliyev İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında Fərman imzalayıb. Fərmana əsasən, “İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin Nizamnaməsi” təsdiq edilib. İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin nizamnamə fondu 60 milyon 500 min manat təşkil edir. İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyi sənaye parklarının (Balaxanı Sənaye Parkı istisna olmaqla), sənaye məhəllələrinin (Naxçıvan Muxtar Respublikasında yaradılan sənaye məhəllələri istisna olmaqla) və aqroparkların fəaliyyətinin təşkili, onların idarə olunması və inkişafı ilə bağlı tədbirlər hazırlayan, həyata keçirilməsini təmin edən, o cümlədən bu is-

tiqamətdə göstərilən dövlət dəstəyi tədbirlərində iştirak edən publik hüquqi şəxsdir. Agentlik Bakı şəhərində yerləşir.

Agentliyin fəaliyyət istiqamətləri bunlardır: müvafiq sahədə dövlət siyasətinin və göstərilən dövlət dəstəyi tədbirlərinin formalaşdırılmasında iştirak etmək, bu istiqamətdə tənzimləməni həyata keçirmək; iqtisadi zonalarla bağlı görülməli işlərin səmərəliliyinin artırılması və yeni iqtisadi zonaların yaradılması üçün tədbirlər hazırlamaq, habelə onların həyata keçirilməsini təmin etmək; iqtisadi zonaların infrastruktur tələblərini müəyyən etmək, onların həyata keçirilməsi ilə bağlı nazirliyə və digər aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlarına) təkliflər vermək; bu Nizamnamə ilə müəyyən edilmiş digər istiqamətlərdə fəaliyyət göstərmək. Agentliyin idarəetmə orqanları Müşahidə Şurası və İdarə Heyətidir. Agentliyin ləğvini və yenidən təşkilini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir.

Yanvar-noyabr aylarında Azərbaycandan 3264 çeşiddə məhsul ixrac olunub

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycandan 3264 çeşiddə məhsul ixrac olunub. Bu barədə Dövlət Gömrük Komitəsi məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, on bir ayda Azərbaycanda ixrac əməliyyatlarının dəyəri 19 milyard 799,3 milyon ABŞ dolları olub.

KOB-ların iqtisadiyyatda rolunun artırılması üzrə hədəflərin reallaşdırılmasında aqrobiznes əhəmiyyətli rol oynaya bilər

KOB-ların iqtisadiyyatda rolunun artırılması üzrə hədəflərin reallaşdırılmasında aqrobiznes əhəmiyyətli rol oynaya bilər.

Bu barədə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş Aqrobiznesin İnkişafı Forumundakı çıxışı zamanı məlumat verib. O bildirib ki, KOBİA aqrar sektorda sahibkarlığın inkişafına xüsusi önəm verir. Müxtəlif sərği və yarmarkalarda iştirak, satış bazarlarına çıxış, təlimlər, təcrübə mübadiləsi proqramları, infrastrukturun inkişafı, şəbəkələşmə və sair istiqamətlər üzrə aqrar sektorda biznes fəaliyyəti KOBİA tərəfindən təşviq edilir. Agentlik müxtəlif sektorlarda, o cümlədən aqrobiznes

sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlara daxili bazar araşdırması, təhsil, elm, tədqiqat və dəstək üzrə qrantların verilməsi, KOB inkişaf mərkəzləri vasitəsilə təlim və məsləhət xidmətləri, “Startup” şəhadətnaməsi və sair mexanizmlər çərçivəsində dəstək göstərir.

Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin 21,44 faizi ƏDV hesabına təmin edilib

2021-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri dövlət borcu və zəmanəti üzrə öhdəliklərin Təminat Fondunun daxilolmaları da nəzərə alınmaqla 2 milyard 312,3 milyon manat, xərcləri isə 2 milyard 184,7 milyon manat təşkil edib.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki,

daxilolmaların 21,44 faizi əlavə dəyər vergisi, 13,67 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,40 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,76 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,36 faizi aksizlər, 1,29 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,98 faizi vergilərin digər növləri, 47,1 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilib.

